

פרק י': פיקוח, אכיפה ועונשין

סימן א': הגדרות

203. בפרק זה –

"גן לאומי" ו"שמורת טבע" – כהגדרתם בחוק גנים לאומיים;
"הריסה" – לרבות פירוק עבודה שנעשתה או סילוקה, וכן כל פעולה הדרושה לשם השבת
המקרקעין למצבם לפני תחילת ביצוע עבודה בהם, והכול כפי שנקבע בצו הריסה לפי פרק זה;
"ועדה מרחבית" – ועדה מקומית לפי סעיף 19;

"יושב ראש ועדה מקומית" – לרבות ראש רשות מקומית המוסמכת לאכיפה, ולעניין
מרחב תכנון מקומי כמשמעותו בסעיף 12 – יושב ראש הוועדה המחוזית;

"היחידה הארצית לאכיפה" – היחידה הארצית לאכיפת דיני התכנון והבניה במשרד
האוצר;

"מהנדס הוועדה" – לרבות מהנדס רשות מקומית המוסמכת לאכיפה, ולעניין מרחב תכנון
מקומי כמשמעותו בסעיף 12 – מתכנן המחוז;

"המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין" – המחלקה להנחיית תובעים מוסמכי היועץ המשפטי
למשלה בפרקליטות המדינה;

"מנהל היחידה הארצית לאכיפה" – מנהל היחידה שמונה לפי סעיף 204;

"מנהל רשות הטבע והגנים" – כמשמעותו בחוק גנים לאומיים;

"מפקח" – מי שהוסמך למפקח לפי סעיף 205;

"מפקח מיוחד" – מפקח ביחידה הארצית לאכיפה, שהוסמך למפקח מיוחד לפי סעיף 205,

לאחר שעבר הכשרה מיוחדת לעניין הסמכויות הנתונות לו לפי כל דין;

"עבודה אסורה" – בנייה או עבודה הטעונה היתר שנעשתה בלא היתר או בניגוד לתנאי

היתר;

"צו מינהלי" – כל אחד מאלה:

(1) צו מינהלי להפסקת עבודה כאמור בסעיף 216;

(2) צו להריסת תוספת בנייה כאמור בסעיף 217;

(3) צו מינהלי להפסקת שימוש כאמור בסעיף 219;

(4) צו לסגירת בניין או מקום כאמור בסעיף 220;

(5) צו הריסה מינהלי כאמור בסעיף 221;

"צו שיפוטי" – כל אחד מאלה:

(1) צו שיפוטי למניעת פעולות כאמור בסעיף 234;

(2) צו הפסקה שיפוטי כאמור בסעיף 236;

(3) צו הריסה בלא הליך פלילי כאמור בסעיף 239;

"רשות אוכפת" – כל אחת מאלה, לפי העניין:

(1) היחידה הארצית לאכיפה;

(2) ועדה מקומית – לעניין עבירה שבוצעה במרחב התכנון שלה;

(3) רשות מקומית המוסמכת לאכיפה – לעניין עבירה שבוצעה בתחומה של אותה
רשות מקומית;

(4) רשות הטבע והגנים – לעניין עבירה שבוצעה בתחום גן לאומי או שמורת טבע
או בתחום שטח שיועד בתכנית לגן לאומי או לשמורת טבע כאמור בסעיף 233;

"רשות הטבע והגנים" – הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים כהגדרתה בחוק גנים

לאומיים;

"רשות מקומית המוסמכת לאכיפה" – רשות מרחבית שהוסמכה לפי סעיף 254ב;

"שימוש אסור" – כל אחד מאלה:

- (1) שימוש במקרקעין הטעון היתר שנעשה בלא היתר, או בניגוד לתנאי היתר או שימוש במקרקעין בניגוד לתכנית;
 - (2) שימוש בעבודה אסורה;
- "תובע" – כמשמעותו בסעיף 12 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

סימן ב': סמכויות פיקוח ואכיפה

204. (א) **שר האוצר ימנה עובד בכיר בשירות המדינה למנהל היחידה הארצית לאכיפה.**
- (ב) מנהל היחידה הארצית לאכיפה יעמוד בראש היחידה הארצית לאכיפה ויהיה אחראי למילוי תפקידיה לפי חוק זה.
- (ג) למנהל היחידה הארצית לאכיפה יהיו הסמכויות הנתונות למפקח ולמפקח המיוחד לפי הוראות חוק זה.
- (ד) מנהל היחידה הארצית לאכיפה יקבע הנחיות מקצועיות שלפיהן יפעילו מפקחים את סמכויותיהם לפי חוק זה; הנחיות כאמור יפורסמו באתר האינטרנט של היחידה הארצית לאכיפה.

205.¹⁴ (א) **שר האוצר יסמך, מבין עובדי משרדו, מפקחים לעניין חוק זה, אשר יוסמכו בסמכויות לפי סימן זה, כולן או חלקן, וכן רשאי הוא להסמיק מפקחים בסמכויות כאמור מבין אלה:**

- (1) עובד מעובדי המדינה – בהסכמת השר הממונה על משרדו של העובד;
- (2) עובד מעובדי רשות מקומית שהיא ועדה מקומית לפי סעיף 18 או עובדי רשות מקומית מוסמכת לאכיפה – בהסכמת ראש הרשות המקומית שהוא עובד בה;
- (3) עובד מעובדי ועדה מרחבית – בהסכמת יושב ראש הוועדה המרחבית שהוא עובד בה.

(ב) **סמכויות מפקחים מבין עובדי המדינה יהיו בשטח המדינה כולה או חלקה, כפי שיקבע שר האוצר בעת הסמכתם; סמכויותיהם של מפקחים מבין עובדי ועדה מקומית יהיו בתחום מרחב התכנון שלה וסמכויותיהם של מפקחים מבין עובדי רשות מקומית יהיו בתחומה של אותה רשות מקומית.**

- (ג) לא יוסמך מפקח כאמור בסעיף קטן (א) אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:
- (1) משטרת ישראל הודיעה, לא יאוחר משלושה חודשים מיום קבלת פרטי העובד, כי היא אינה מתנגדת למינויו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;
 - (2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי חוק זה, כפי שהורה שר האוצר, בהסכמת השר לביטחון הפנים;
 - (3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה שר האוצר, לאחר התייעצות עם השר לביטחון הפנים.
 - (ד) הודעה על הסמכת מפקח תפורסם ברשומות ובאתר האינטרנט של היחידה הארצית לאכיפה, הוועדה המקומית או הרשות המקומית, לפי העניין.
 - (ה) מצא מנהל היחידה הארצית לאכיפה כי מפקח אינו ממלא אחר ההנחיות המקצועיות כאמור בסעיף 204(ד), רשאי הוא, לאחר שנתן למפקח הזדמנות לטעון את טענותיו לפניו, לבקש משר האוצר לבטל את הסמכתו של המפקח או להגביל את סמכויותיו לתקופה.

206. (א) **לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה, רשאי מפקח –**

- (1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

מנהל היחידה
הארצית לאכיפה
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

הסמכת מפקחים
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

¹⁴ סמכויות השר לפי סעיפים 205(א) עד 205(ג) הואצלו למנהל היחידה הארצית לאכיפה: "פ תשע"ח מס' 7611 מיום 2.11.2017 עמ' 922.

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך הדרושים לו לצורך ביצוע תפקידו; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;

(3) לערוך בדיקות או מדידות או ליטול דוגמאות לשם בדיקה וכן להורות על מסירת דוגמאות לבדיקת מעבדה או על שמירתן לתקופה שיוורה, או לנהוג בהן בדרך אחרת;

(4) להיכנס בכל עת לכל מקרקעין, ואולם לא ייכנס מפקח למקום המשמש למגורים, אלא באחד מאלה:

(א) בעת סבירה ולאחר שקיבל את הסכמת המחזיק, ובלבד שהמחזיק הוא בגיר ושהמפקח הודיע למחזיק כי הוא רשאי לסרב לכניסתו;

(ב) ניתן צו של בית משפט המתיר לו להיכנס למקום.

(ב) התעורר חשד לביצוע עבודה לפי חוק זה, רשאי מפקח –

(1) לחקור כל אדם הקשור לעבירה כאמור או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירה כאמור; על חקירה לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים (2) ו-(3) לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות), בשינויים המחויבים;

(2) לתפוס כל חפץ הקשור לעבירה; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (בסעיף זה – פקודת מעצר וחיפוש), בשינויים המחויבים;

(3) לבקש מבית המשפט צו חיפוש לפי סעיף 23 לפקודת מעצר וחיפוש ולבצעו; על חיפוש לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 24(א)(1), 26 עד 28 ו-34 לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים;

(4) להיכנס בכל עת סבירה למקרקעין, ורשאי המפקח לעשות שימוש בכוח סביר כלפי רכוש לשם כך, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא לפי צו של בית משפט.

(ג) סירב אדם להיענות לדרישת מפקח, על פי סמכותו בהתאם להוראות סעיף זה, והיה חשש שיימלא או שזהותו אינה ידועה, רשאי המפקח לעכבו, ויחולו על עיכוב כאמור הוראות סעיף 75(ב) ו-(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996, בשינויים המחויבים.

(ד) אין בסמכויות מפקח לפי פרק זה כדי לגרוע מסמכויות פיקוח שנתונות לו לפי כל דין אחר.

207.¹⁵ (א) מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי חוק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו ולובש מדי מפקח בצבע ובצורה שהורה שר האוצר לעניין זה, ובלבד שהמדים כאמור אינם נחזים להיות מדי משטרה;

(2) יש בידו תעודה החתומה בידי שר האוצר, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יראה על פי דרישה.

(ב) חובת הזדהות לפי סעיף קטן (א) לא תחול אם קיומה עלול לגרום לאחד מאלה:

(1) סיכול ביצוע הסמכות בידי המפקח;

(2) פגיעה בביטחון המפקח או בביטחון אדם אחר.

(ג) חלפה הנסיבה שבשלה לא קיים המפקח את חובת הזדהות כאמור בסעיף קטן (ב), יקיים המפקח את חובתו כאמור, מוקדם ככל האפשר.

סימן ג': **סמכויות פיקוח ואכיפה כלפי מערכת הביטחון**

חובת הזדהות
(תיקון מס' 116)
תשנ"ז-2017

(תיקון מס' 116)
תשנ"ז-2017

¹⁵ סמכויות השר לפי סעיף 207 הואצלו למנהל היחידה הארצות לאכיפה: "פ תשע"ח מס' 7611 מיום 2.11.2017 עמ' 922.

208. הוראות סימן זה נועדו להסדיר את הפיקוח והאכיפה של הוראות חוק זה כלפי מערכת הביטחון באופן שיאזן בין קיום מטרותיו של חוק זה לבין השמירה על ביטחון המדינה ושלומו הציבור.

209. בסימן זה –

"גוף ביטחוני" – אחד הגופים המנויים בהגדרה "מערכת הביטחון";

"התאמה ביטחונית" – כמשמעותה בסעיף 15 לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-

2002;

"חוק להסדרת הביטחון" – חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998;

"מערכת הביטחון" – כל אחד מאלה:

(1) משרד הביטחון ויחידות הסמך של משרד הביטחון;

(2) צבא הגנה לישראל;

(3) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה, שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה;

(4) מפעלי מערכת הביטחון כמשמעותם בסעיף 20 לחוק להסדרת הביטחון, שאינם יחידות כאמור בפסקה (3), ואשר שר הביטחון הודיע עליהם לשר האוצר;

(5) משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר והרשות להגנה על עדים;

(6) שלוחת אחרת של מערכת הביטחון כהגדרתה בסעיף 159 שאושרה על ידי שר הביטחון לעניין פרק ו' כאמור באותו סעיף;

"מפקח" – מי שהוסמך למפקח ביחידה ארצית לאכיפה לפי סעיף 205, ולעניין מיתקן ביטחוני שחלות עליו הוראות סעיף 213 א 214 – מי שהוסמך למפקח לפי הוראות אותם סעיפים, לפי העניין;

"נוהל עבודה" – נוהל שנקבע לפי סעיף 212;

"קצין בכיר" – קצין שדרגתו סגן אלוף, סגן ניצב או סגן גונדר, לפחות, לפי העניין, או מי שדרגתו מקבילה לדרגה כאמור;

"קצין מוסמך" –

(1) לעניין הגופים המנויים בפסקאות (1), (3), (4) ו-(6) להגדרה "מערכת הביטחון", למעט שירות הביטחון הכללי והמוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים – כמשמעותו בסעיף 21 לחוק להסדרת הביטחון;

(2) לעניין צבא הגנה לישראל – ראש מחלקת ביטחון מידע בצבא הגנה לישראל או קצין בכיר שהסמיך לעניין זה;

(3) לעניין שירות הביטחון הכללי – ראש שירות הביטחון הכללי או עובד בכיר בשירות שהסמיך לעניין זה;

(4) לעניין המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים – קצין מוסמך כמשמעותו בסעיף 21א לחוק להסדרת הביטחון;

(5) לעניין משטרת ישראל – קצין בכיר שהסמיך המפקח הכללי של משטרת ישראל לעניין זה;

(6) לעניין שירות בתי הסוהר – קצין בכיר שהסמיך נציב בתי הסוהר לעניין זה;

(7) לעניין הרשות להגנה על עדים – מנהל הרשות או עובד בכיר ברשות שהסמיך לעניין זה;

"השר הממונה" –

(1) לעניין הגופים המנויים בפסקאות (1), (2), (4) ו-(6) להגדרה "מערכת הביטחון" – שר הביטחון;

(2) לעניין הגופים המנויים בפסקה (3) להגדרה "מערכת הביטחון" – ראש הממשלה;

(3) לעניין הגופים המנויים בפסקה (5) להגדרה "מערכת הביטחון" – השר לביטחון הפנים.

210. מפקח יפעיל את סמכויותיו לפי חוק זה כלפי מערכת הביטחון, בכפוף לסייגים שבסימן זה.

211. (א) לא יפעיל מפקח את סמכויותיו כלפי מערכת הביטחון, אלא אם כן נקבעה לו התאמה ביטחונית מתאימה לכך ובהתאם לכללי אבטחת המידע של גוף ביטחוני.

(ב) (1) על אף האמור בסעיף 206(א)(4) קצין בכיר או קצין מוסמך רשאי לעכב את כניסתו המיידית של המפקח למיתקן המוחזק בידי מערכת הביטחון, אם מצא כי התקיים אחד מאלה:

(א) כניסתו באותה העת תשבש פעילות מבצעית או מודיעינית, חקירה פלילית, או תרגיל או אימון רחבי היקף או שנעשה בהם שימוש באמצעי לחימה;

(ב) מתרחשת במקום פעילות עוינת;

(ג) מתקיימת במיתקן פעילות או יש בו ציוד או מיתקנים שהמפקח אינו רשאי להיחשף להם מטעמים ביטחוניים, מטעמים של יחסי החוץ של מדינת ישראל או מטעמים של הגנה על שלום הציבור וביטחונו;

(2) קבע קצין מוסמך או קצין בכיר כאמור בפסקה (1), יודיע על כך למפקח בכתב, ויקבע מועד חדש לכניסתו של המפקח, מוקדם ככל האפשר לאחר שחלפה העילה שמנעה את כניסתו.

(ג) על אף האמור בסעיף 206(א)(1), דרש מפקח מאדם להזדהות לפניו, לשם הפעלת סמכויותיו במיתקן המוחזק בידי גוף ביטחוני, וכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני אוסרים על אותו אדם להזדהות אלא לפני מי שמוסמך לכך על פיהם, רשאי אותו אדם להימנע מהצגת תעודה מזהה ולהציג את עצמו בדרך שתיקבע בנוהל עבודה, באופן שיאפשר את זימונו לחקירה ככל שיידרש.

(ד) לשם הפעלת סמכויותיו, רשאי מפקח להשתמש באמצעים שונים לתיעוד ממצאיו; הכנסת אמצעים כאמור והשימוש בהם יהיו באופן שיאפשר את התיעוד הנדרש, ובלבד שיהיו בהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני.

(ה) (1) על אף האמור בסעיף 206(א)(2), מסירת ידיעה או מסמך, כולם או חלקם, למפקח, תהיה בהתאם להתאמתו הביטחונית ובהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני, ואולם –

(א) קצין מוסמך רשאי להורות כי ידיעה או מסמך מסוימים בעלי רגישות ביטחונית גבוהה לא יועברו למפקח, אף אם התאמתו הביטחונית מתאימה, אלא לגורם אחר ביחידה הארצית לאכיפה כפי שייקבע בנוהל עבודה, ככל שניתן מבחינה ביטחונית לקבוע גורם כאמור;

(ב) קצין מוסמך רשאי להורות כי מפקח לא יוציא ממיתקן ביטחוני מסמך מסוים שקבע לגביו כי הוא בעל רגישות ביטחונית גבוהה; מסמך כאמור יישמר במקום שיועד לשם כך במיתקן, ויהיה נגיש למפקח או לגורם האחר שנקבע כאמור בפסקת משנה (א), לפי העניין, בהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני;

(2) קצין מוסמך רשאי להורות כי מידע מסווג שאינו קשור לחומר החקירה ואינו קשור במישרין לעילת הפיקוח, לא ייכלל בידיעה או במסמך הנמסרים למפקח או לגורם האחר שנקבע כאמור בפסקה (1)(א), לפי העניין, ובלבד שימסור למפקח או לגורם האחר הודעה בכתב על כך שהשמיט מידע.

(ו) על אף האמור בסעיף 206(א)(3), מדירות ודגימות שהן או תוצאותיהן עשויות להיות מסווגות, יבוצעו ויישמרו במעבדות מסווגות, כפי שייקבע בנוהל עבודה, ובלבד שלא יהיה בכך כדי למנוע עריכת מדידה או נטילת דגימה.

(ז) (1) על אף האמור בסעיף 206(ב)(2) לא יתפוס מפקח חפץ אם יש חשש כי בשל הוצאתו מידי מערכת הביטחון יינזקו משמעותית כשירותו של גוף ביטחוני, רמת

הפעלת סמכויות כלפי מערכת הביטחון (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

סמכויות פיקוח ואכיפה כלפי מערכת הביטחון – הוראות מיוחדות (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

הכוננות שלו ויכולתו להגן על ביטחון המדינה או על שלום הציבור;

(2) קצין מוסמך רשאי להורות כי מפקח לא יוציא ממתקן ביטחוני חפץ מסוים שקבע לגביו כי הוא בעל רגישות ביטחונית גבוהה; חפץ כאמור יישמר במקום שייועד לשם כך במיתקן בהתאם כללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני ויהיה נגיש למפקח.

212. (א) שר האוצר, בהסכמת השר הממונה, יורה בנוהל עבודה על אופן יישום הוראות סימן זה בגוף ביטחוני, ורשאי שר האוצר לקבוע בדרך האמורה נהלים שונים בעבור כל אחד מן הגופים הביטחוניים המנויים בהגדרה "מערכת הביטחון".

נוהל עבודה
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

(ב) קיבל שר האוצר את הסכמתו של השר הממונה לקבוע נוהל עבודה כאמור בסעיף קטן (א) או לתקן נוהל עבודה קיים, יובא הנוהל או תיקונו, לפי העניין, לידיעת ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת.

213. (א) השר הממונה רשאי לקבוע לעניין סימן זה, כי מיתקן ביטחוני כהגדרתו בפרק ו', שמתקיים לגביו אחד מאלה, הוא מיתקן ביטחוני סודי:

פיקוח ואכיפה לגבי
מיתקן ביטחוני סודי
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

(1) מתקיימת בו פעילות סודית;

(2) קיים צורך דחוף בהקמתו;

(3) הוא נועד לפעילות מבצעית.

(ב) קבע השר הממונה כי מיתקן מסוים הוא מיתקן ביטחוני סודי, יופעלו סמכויות הפיקוח והאכיפה לפי סימן ב', בכפוף לסייגים שבסימן זה, לעניין אותו מיתקן, על ידי מפקח שהוא עובד משרדו של השר הממונה על אותו מיתקן או שהוא משרת בגוף הביטחוני האחראי על אותו מיתקן, שהוסמך לפי הוראות סעיף 205.

(ג) (1) השר הממונה, בהסכמת שר האוצר, יורה בנוהל על אופן הפיקוח והאכיפה על יישום ההוראות לפי חוק זה במיתקן ביטחוני סודי, ובכלל זה על אופן הפעלת הסמכויות לפי סימן זה במיתקן כאמור, ורשאי השר הממונה לקבוע בדרך האמורה נהלים שונים בעבור כל אחד מן הגופים הביטחוניים;

(2) קיבל השר הממונה את הסכמת שר האוצר לקבוע נוהל כאמור בפסקה (1) או לתקן נוהל קיים, יובא הנוהל או תיקונו, לפי העניין, לידיעת ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת.

(ד) מפקח כאמור בסעיף זה ידווח למנהל היחידה הארצית לאכיפה ולמנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין, אחת לשישה חודשים, בהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני שבו ביצע פעולות פיקוח ואכיפה, על פעולות הפיקוח והאכיפה שביצע במיתקנים ביטחוניים סודיים של אותו גוף ביטחוני.

214. (א) השר הממונה רשאי לקבוע לעניין סימן זה, כי מיתקן ביטחוני סודי כמשמעותו בסעיף 213, שמתקיימים בו טעמים של סודיות מיוחדת המונעים מסירת דיווח כאמור בסעיף קטן (ד) של אותו סעיף, הוא מיתקן ביטחוני סודי מיוחד (בסעיף זה – מיתקן ביטחוני סודי מיוחד); קבע השר הממונה כאמור, לא יחולו הוראות סעיף 213 על אותו מיתקן, ויחולו עליו הוראות סעיף זה.

פיקוח ואכיפה לגבי
מיתקן ביטחוני סודי
מיוחד
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

(ב) סמכויות הפיקוח והאכיפה לפי סימן ב' יופעלו, בכפוף לסייגים שבסימן זה, לעניין מיתקן ביטחוני סודי מיוחד, על ידי מפקח שהוא עובד משרדו של השר הממונה על אותו מיתקן או שהוא משרת בגוף הביטחוני האחראי על אותו מיתקן, שהוסמך בידי השר הממונה לעניין זה.

(ג) מנהל המיתקן הביטחוני הסודי המיוחד או ראש הגוף הביטחוני האחראי על המיתקן, יורה בנוהל על אופן הפיקוח והאכיפה על יישום ההוראות לפי חוק זה באותו מיתקן, בהתבסס על נוהל העבודה.

215. (א) נהלים ראשונים לפי סימן זה ייקבעו בתוך שמונה חודשים מיום פרסומו של חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 116), התשע"ז-2017.

נהלים ראשונים
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

(ב) בהעדר הסכמה בין שר האוצר והשר הממונה – יכריע במחלוקת היועץ המשפטי לממשלה, והשרים כאמור יקבעו נהלים ראשונים בהתאם להכרעתו, והכול בתוך שלושה חודשים מתום התקופה האמורה בסעיף קטן (א).

(ג) לא הכריע היועץ המשפטי לממשלה במחלוקת כאמור בסעיף קטן (ב), יכריע בדבר ראש הממשלה, שיקבע נהלים ראשונים לפי סימן זה בתוך 30 ימים לאחר תום התקופה כאמור בסעיף קטן (ב).

סימן ד': אכיפה מינהלית

(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017
צו מינהלי להפסקת
עבודה
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

216. (א) ראה מנהל היחידה הארצית לאכיפה, יושב ראש ועדה מקומית או מהנדס הוועדה, על יסוד ביקור במקום או על יסוד דין וחשבון בכתב שהגיש לו מפקח, כי יש יסוד סביר להניח כי מתבצעת עבודה אסורה, רשאי הוא לצוות בכתב על הגורמים המנויים בסעיף 243(ג) ועל כל מי שמועסק בשירותם, להפסיק באופן מיידי את העבודה (בפרק זה – צו מינהלי להפסקת עבודה), ובלבד שלא הוגשו לבית המשפט כתב אישום או בקשה לצו הפסקה שיפוטי לפי סעיף 236 בעניין אותה עבודה.

(ב) צו מינהלי להפסקת עבודה יכלול את כל אלה:

- (1) פרטים בדבר מיקום המקרקעין שבהם חל הצו;
- (2) תיאור העובדות שעל פיהן הוחלט לתת את הצו;
- (3) אישור בדבר קיום חובת ההיוועצות לפי סעיף 225;
- (4) פרטים בדבר הזכות לבקש את ביטול הצו לפי הוראות סעיף 228;
- (5) פרטים בדבר אופן ההתקשרות עם נותן הצו.

(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), היה למי שהוסמך לתת צו כאמור בסעיף קטן (א) יסוד סביר להניח כי עבודה המתבצעת לנגד עיניו היא עבודה אסורה, או שמפקח הודיע לו כי יש לו יסוד סביר להניח שעבודה המתבצעת לנגד עיניו היא עבודה אסורה, רשאי מי שהוסמך לתת צו מינהלי להפסקת עבודה לתת צו מינהלי ארעי להפסקת אותה עבודה (בסימן זה – צו ארעי להפסקת עבודה), אף אם טרם הוגש לו דין וחשבון כאמור בסעיף קטן (א) או טרם קוימה חובת ההיוועצות לפי סעיף 225, ובלבד שהתקיימו כל אלה:

- (1) קיים צורך דחוף להפסיק את העבודה, בין השאר בשל סכנה לשלום הציבור או לשלום של אדם;
- (2) החובה להגיש דין וחשבון כאמור בסעיף קטן (א) ולקיים היוועצות לפי סעיף 225 יושלמו בהקדם האפשרי.

(ד) תוקפו של צו ארעי להפסקת עבודה לא יעלה על חמישה ימים; ניתן צו ארעי כאמור ומולאו כל התנאים למתן צו מינהלי להפסקת עבודה, רשאי נותן הצו הארעי להפסקת עבודה להודיע לי שניתן לו הצו כי הצו יחשב צו מינהלי להפסקת עבודה לכל דבר ועניין.

217. (א) נמשכה העבודה שלגביה ניתן צו מינהלי להפסקת עבודה, לאחר שהומצא הצו ובניגוד להוראותיו, רשאי מי שנתן את הצו לצוות על מי שניתן לו הצו, למעט על מי שעובדים בשירותם של הגורמים המנויים בסעיף 243(ג), להרוס את העבודה שבוצעה לאחר שהומצא הצו המינהלי להפסקת עבודה (בפרק זה – צו להריסת תוספת בנייה), ובלבד שלא חלפה שנה מיום מתן הצו המינהלי להפסקת עבודה.

צו להריסת תוספת
בנייה לאחר שהופר
צו מינהלי להפסקת
עבודה
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

(ב) לא יינתן צו להריסת תוספת בנייה כאמור אלא אם כן מפקח הגיש, למי שמוסמך לתת את הצו, דין וחשבון בכתב שבו ציין כי לפי בדיקתו נמשכה העבודה בניגוד להוראות הצו המינהלי להפסקת העבודה, את פרטי העבודה שנמשכה כאמור, וכי לא חלפה שנה ממועד מתן הצו המינהלי להפסקת העבודה.

(ג) צו הריסת תוספת בנייה יכלול את הפרטים המנויים בסעיף 216(ב) ואת פרטי הצו המינהלי להפסקת עבודה שניתן.

(ד) מי שניתן לו צו להריסת תוספת בנייה יבצע את הצו בתוך 21 ימים מיום שהומצא לו.

(ה) לא בוצע צו להריסת תוספת בנייה בתוך התקופה האמורה בסעיף קטן (ד), רשאית היחידה הארצית לאכיפה, הוועדה המקומית או הרשות המקומית המוסמכת לאכיפה, לפי העניין, לבצע את הצו.

218. (א) היה למפקח מיוחד יסוד סביר להניח כי מתבצעת לנגד עיניו עבירה של עבודה אסורה

איסור מינהלי על
שימוש ברכב או ציוד
מכני הנדסי
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

בלא היתר לפי סעיף 243(א) או (ב) באמצעות רכב או ציוד מכני הנדסי, רשאי הוא למסור לנוהג ברכב או למפעיל הציוד המכני ההנדסי הודעה האוסרת את השימוש ברכב או בציוד כאמור לתקופה שלא תעלה על שלושים ימים וכן רשאי הוא ליטול את רישיון הרכב לתקופה האמורה; בהודעה תצוין הסיבה לאיסור השימוש ברכב או בציוד המכני ההנדסי ולנטילת הרישיון.

(ב) על איסור מינהלי על שימוש ברכב או ציוד מכני הנדסי יחולו הוראות סעיפים 57א(ב) עד (ו), 57 ו-157 עד 157 לפקודת התעבורה, בשינויים המחויבים ובשינויים המפורטים להלן, ובעניינים האמורים באותן הוראות לא יחולו הוראות פרק זה:

(1) בכל מקום –

(א) אחרי "רכב" יקראו "או ציוד מכני הנדסי";

(ב) אחרי "ברכב" יקראו "או בציוד המכני ההנדסי";

(ג) אחרי "הרכב" יקראו "או הציוד המכני ההנדסי";

(ד) אחרי "שהרכב" יקראו "או שהציוד המכני ההנדסי";

(2) לעניין מסירת הודעות לרשות הרישוי לפי אותם סעיפים, הודעה לעניין ציוד מכני הנדסי שהוא רכב תימסר גם לרשם הציוד ההנדסי כמשמעותו בחוק רישום ציוד הנדסי, התשי"ז-1957, ולעניין ציוד מכני הנדסי שאינו רכב – לרשם האמור בלבד;

(3) הסמכות הנתונה באותם סעיפים לבית המשפט המוסמך לדון בעבירות תעבורה תהיה נתונה לבית משפט השלום, הסמכויות הנתונות לשוטר יהיו נתונות למפקח מיוחד והסמכויות הנתונות לקצין משטרה יהיו נתונות למנהל היחידה הארצית לאכיפה;

(4) תקנות לפי סעיפים 57א(ב) ו-157(א) יחולו, ואולם שר האוצר בהסכמת שר התחבורה והבטיחות בדרכים ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות נוספות או הוראות אחרות באותם עניינים.

(ג) בסעיף זה –

"ציוד מכני הנדסי" – ציוד כהגדרתו בחוק רישום ציוד הנדסי, התשי"ז-1957;

"רכב" – כמשמעותו בפקודת התעבורה.

219. (א) ראה מנהל היחידה הארצית לאכיפה, יושב ראש ועדה מקומית, או מהנדס הוועדה, על יסוד תצהיר שהגיש לו מפקח כאמור בסעיף קטן (ג), כי יש יסוד סביר להניח כי מתבצע שימוש אסור, רשאי הוא לצוות בכתב על הגורמים המנויים בסעיף 243(ו), ועל כל מי שמועסק בשירותם, להפסיק את השימוש האסור בתוך חמישה עשר ימים מיום מתן הצו (בפרק זה – צו מינהלי להפסקת שימוש); ואולם נותן הצו רשאי לצוות על הפסקת השימוש האסור באופן מיידי אם ראה כי יש בשימוש האסור סכנה לשלום הציבור או לבטיחותו.

צו מינהלי להפסקת שימוש (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

(ב) לא יינתן צו מינהלי להפסקת שימוש אלא אם כן התקיימו שני אלה:

(1) לא הוגשו לבית המשפט כתב אישום או בקשה לצו הפסקת שיפוט לפי סעיף 236 בעניין אותו שימוש אסור;

(2) במועד הגשת התצהיר לפי סעיף קטן (ג) לא חלפו יותר משישה חודשים מיום שהחל השימוש האסור באותו מקום, ולעניין שימוש אסור בבית מגורים – לא חלפו יותר מ-30 ימים מהיום שבו החל השימוש האסור.

(ג) לא יינתן צו מינהלי להפסקת שימוש אלא אם כן מפקח הגיש, למי שמוסמך לתת את הצו, תצהיר חתום בידו שבו ציין את פרטי השימוש האסור שנעשה במקום וכן כי לפי בדיקתו במועד הגשת התצהיר לא חלפו יותר משישה חודשים מיום שהחל השימוש האסור באותו מקום, ולעניין שימוש אסור בבית מגורים – לא חלפו יותר מ-30 ימים מהיום שבו החל השימוש האסור.

(ד) צו מינהלי להפסקת שימוש יכלול את כל אלה:

(1) פרטים בדבר מיקום המקרקעין שבהם חל הצו;

(2) תיאור העובדות שעל פיהן הוחלט לתת את הצו;

(3) אישור בדבר קיום חובת ההיוועצות לפי סעיף 225;

(4) פרטים בדבר הזכות לבקש את ביטול הצו לפי הוראות סעיף 228;

(5) פרטים בדבר אופן ההתקשרות עם נתן הצו.

220. (א) נמשך השימוש שלגביו ניתן צו מינהלי להפסקת שימוש, בניגוד להוראות הצו, רשאי מי שנתן את הצו לצוות על מי שניתן לו הצו, למעט על מי שעובדים בשירותם של הגורמים המנויים בסעיף 243(ו), על סגירת הבניין או המקום (בפרק זה – צו לסגירת בניין או מקום), לתקופה שלא תעלה על 60 ימים, ובלבד שלא חלפה שנה מיום מתן הצו המינהלי להפסקת שימוש.

צו לסגירת בניין או מקום לאחר שהופר צו מינהלי להפסקת שימוש (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

(ב) לא יינתן צו לסגירת בניין או מקום אלא אם כן מפקח הגיש, למי שמוסמך לתת את הצו, דין וחשבון בכתב שבו ציין כי לפי בדיקתו נמשך השימוש האסור בניגוד להוראות הצו המינהלי להפסקת השימוש, את פרטי השימוש האסור שנמשך כאמור, וכי לא חלפה שנה ממועד מתן הצו המינהלי להפסקת השימוש.

(ג) צו לסגירת בניין או מקום יכלול את הפרטים המנויים בסעיף 219(ד), את פרטי הצו המינהלי להפסקת שימוש שניתן ואת פרטי הבניין או המקום שיש לסגור.

(ד) מי שניתן לו צו לסגירת בניין או מקום יבצע את הצו בתוך 21 ימים מיום שהומצא לו.

(ה) לא בוצע צו לסגירת בניין או מקום בתוך התקופה האמורה בסעיף קטן (ד), רשאית היחידה הארצית לאכיפה, הוועדה המקומית או הרשות המקומית המוסמכת לאכיפה, לפי העניין, לבצע את הצו; סגירת הבניין או המקום תיעשה לתקופה שנקבעה בצו, בניכוי הימים שחלפו מתום התקופה כאמור בסעיף קטן (ד) ועד למועד שבו החלה הסגירה בפועל.

221. (א) ראה מנהל היחידה הארצית לאכיפה, יושב ראש ועדה מקומית או מהנדס הוועדה, על יסוד תצהיר שהגיש לו מפקח כאמור בסעיף קטן (ב), כי בוצעה עבודה אסורה, רשאי הוא לצוות בכתב על הריסת העבודה האסורה (בפרק זה – צו הריסה מינהלי), ובלבד שבמועד הגשת התצהיר לא הסתיימה העבודה האסורה או שלא חלפו יותר משישה חודשים מיום שהסתיימה, ולעניין עבודה אסורה לגבי בית מגורים – בית המגורים לא אוכלס או שלא חלפו יותר מ-30 ימים מהיום שאוכלס; צו הריסה מינהלי יכול שיכלול גם הוראות בדבר הפסקת שימוש אסור.

צו הריסה מינהלי (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

(ב) לא יינתן צו הריסה מינהלי אלא אם כן מפקח הגיש, למי שמוסמך לתת את הצו, תצהיר חתום בידו שבו ציין את פרטי העבודה האסורה, ואם הצו כולל הוראות בדבר הפסקת שימוש אסור – גם את פרטי השימוש האסור, וכן כי לפי בדיקתו במועד הגשת התצהיר לא חלפו המועדים כאמור בסעיף קטן (א).

(ג) צו הריסה מינהלי יכלול את כל אלה:

- (1) פרטים בדבר מיקום המקרקעין שבהם חל הצו;
- (2) תיאור העובדות שעל פיהן הוחלט לתת את הצו;
- (3) אישור בדבר קיום חובת ההיוועצות לפי סעיף 225;
- (4) פרטים בדבר הבנייה שהצו מורה על הריסתה;
- (5) פרטים בדבר המועד המוקדם ביותר האפשרי לביצוע הצו כאמור בסעיף 222(ג) ובדבר תחולת צו הריסה מינהלי על עבודה אסורה נוספת באותם מקרקעין כאמור בסעיף 223;
- (6) פרטים בדבר הזכות לבקש את ביטול הצו לפי הוראות סעיף 228;
- (7) פרטים בדבר אופן ההתקשרות עם נתן הצו.

(ד) צו הריסה מינהלי יכול שיחול גם על חלק מבניין שנבנה כדין, אם על פי חוות דעתו של מהנדס בניין ביצוע הצו רק לגבי החלק שנבנה שלא כדין יסכן את שלום הציבור או את בטיחותו.

222. (א) צו הריסה מינהלי יבוצע בידי היחידה הארצית לאכיפה, הוועדה המקומית או הרשות המקומית המוסמכת לאכיפה, לפי העניין.

ביצוע צו הריסה מינהלי (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

(ב) צו הריסה מינהלי יבוצע בתוך 60 ימים מיום הגשת תצהיר לפי סעיף 221(ב), ואולם –

- (1) הוגשה בקשה לביטול צו ההריסה המינהלי לפי סעיף 228 ועוכב ביצועו לפי סעיף 254ח, ונדחתה הבקשה לביטול בידי בית המשפט, יבוצע צו ההריסה המינהלי

בתוך 60 ימים ממועד החלטת בית המשפט בדבר דחיית הבקשה;
(2) הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע צו ההריסה המינהלי לפי סעיף 254ט, יחולו הוראות אלה, לפי העניין:

(א) קיבל בית המשפט את הבקשה – יבוצע צו ההריסה המינהלי בתוך 60 ימים מתוך תקופת עיכוב הביצוע שקבע בית המשפט;

(ב) דחה בית המשפט את הבקשה – יבוצע צו ההריסה המינהלי בתוך 60 ימים ממועד החלטת בית המשפט בדבר דחיית הבקשה.

(ג) לא יבוצע צו הריסה מינהלי שניתן לגבי עבודה אסורה שטרם הסתיימה אלא אם כן חלפו ארבעה ימים מיום המצאתו, ולגבי עבודה אסורה שהסתיימה – אלא אם כן חלפו שבעה ימים מיום המצאתו.

223. (א) ראה נתן צו הריסה מינהלי, על יסוד דין וחשבון בכתב שהגיש לו מפקח כאמור בסעיף קטן (ב), כי בוצעה עבודה אסורה, לאחר שניתן צו ההריסה המינהלי או לאחר שבוצע הצו, באותם מקרקעין שהצו חל עליהם (להלן – עבודה אסורה נוספת), יחול צו ההריסה המינהלי גם על העבודה האסורה הנוספת, בלא צורך בהוצאת צו נוסף, אם הורה על כך נתן הצו, ובלבד שאם בוצע צו ההריסה המינהלי – במועד מתן ההוראה לא חלפו יותר משישה חודשים מיום ביצוע ההריסה, ולעניין הריסה בבית מגורים – בית המגורים לא אוכלס או שלא חלפו יותר מ-30 ימים מהיום שאוכלס.

תחולת צו הריסה מינהלי על עבודה אסורה נוספת באותם מקרקעין (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

(ב) לא יורה נתן צו ההריסה המינהלי כאמור בסעיף קטן (א), אלא אם כן מפקח הגיש לו דין וחשבון בכתב שבו ציין כי לפי בדיקתו בוצעה עבודה אסורה נוספת, את פרטי העבודה האסורה הנוספת, וכי לא חלפו המועדים כאמור באותו סעיף קטן.

(ג) הוראה לפי סעיף קטן (א) לעניין עבודה אסורה נוספת שבוצעה לאחר שבוצע צו ההריסה המינהלי תבוצע בתוך 60 ימים מיום שניתנה, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 222(ב), בשינויים המחויבים.

224. (א) ניתן צו הריסה מינהלי, ובכלל זה ניתנה הוראה לעניין עבודה אסורה נוספת לפי סעיף 223, רשאית הרשות המוסמכת לבצע את הצו לבקש לבית המשפט ארכה לביצוע הצו או ההוראה.

בקשה למתן ארכה לביצוע צו הריסה מינהלי (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

(ב) בית המשפט רשאי לתת ארכה לביצוע הצו או ההוראה כאמור בסעיף קטן (א), מנימוקים שיירשמו, ובלבד שסך כל תקופות הארכה לא יעלה על שישה חודשים.

225. (א) לא יינתן צו מינהלי אלא לאחר שנותן הצו התייעץ –

חובת היוועצות כתנאי למתן צו מינהלי (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

(1) לעניין צו שנותן מנהל היחידה הארצית לאכיפה – עם היועץ המשפטי של היחידה הארצית לאכיפה ועם מתכנן המחוז שבתחומו יינתן הצו;

(2) לעניין צו שנותן יושב ראש ועדה מחוזית או מתכנן מחוז במרחב תכנון כמשמעותו בסעיף 12 – עם תובע המפוקח בידי המחלקה לאכיפת דיני המקרקעין;

(3) לעניין צו שנותן יושב ראש ועדה מקומית, מהנדס ועדה מקומית או מהנדס רשות מקומית המוסמכת לאכיפה – עם תובע מטעם הוועדה המקומית או הרשות המקומית המוסמכת לאכיפה, לפי העניין.

(ב) היוועצות כאמור בסעיף קטן (א) תועד בכתב.

226. (א) צו מינהלי יומצא למי שהצו ניתן כלפי בדרך שבה מומצא כתב בית דין בהליך אזרחי.

המצאת צו מינהלי (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), צו הריסה מינהלי יומצא בדרך של הדבקה על קיר חיצוני או על דלת של הבניין שבו בוצעו העבודה האסורה או השימוש האסור או במקום אחר בולט לעין במקרקעין שבהם בוצעו העבודה האסורה או השימוש האסור; בעת ההמצאה ירשום ממציא הצו בגוף הצו את יום ההמצאה ויתעד את ההמצאה; שר המשפטים רשאי לקבוע הוראות נוספות לעניין אופן ההמצאה ותיעודה לפי סעיף זה.

227. ניתן צו מינהלי לפי סימן זה, יודיע נתן הצו לראש הרשות המקומית שבתחומה ניתן הצו, על מתן הצו, מיד לאחר שניתן.

הודעה על מתן צו מינהלי (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

228. (א) הרואה את עצמו נפגע מצו מינהלי רשאי להגיש בקשה לביטול הצו לבית המשפט

בקשה לביטול צו מינהלי (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

המוסמך כאמור בסעיף קטן (ב) בתוך 15 ימים מיום המצאת הצו לפי סעיף 226.

(ב) בית המשפט המוסמך לפי סעיף זה –

(1) לעניין צו שניתן על ידי מנהל היחידה הארצית לאכיפה, יושב ראש ועדה מחוזית או מתכנן מחוז – בית משפט השלום שבתחום שיפוטו נמצאים המקרקעין, שהוא הקרוב למקרקעין;

(2) לעניין צו שניתן על ידי יושב ראש ועדה מקומית, מהנדס ועדה מקומית או מהנדס רשות מקומית המוסמכת לאכיפה – בית המשפט לעניינים מקומיים שבתחום שיפוטו נמצאים המקרקעין, ובאין בית משפט לעניינים מקומיים כאמור – בית משפט השלום שבתחום שיפוטו נמצאים המקרקעין שהוא הקרוב למקרקעין.

(ג) הוגשה בקשה לביטול הצו, לא יהיה בהגשת הבקשה כשלעצמה כדי לעכב את ביצוע הצו.

(ד) אין בהוראות סעיף זה כדי למנוע ממי שרואה את עצמו נפגע מצו מינהלי לפנות לנותן הצו ולהביא לפניו את טענותיו.

229. לא יבטל בית המשפט צו מינהלי אלא אם כן הוכח לו שהעבודה או השימוש בוצעו כדין או שלא התקיימו הדרישות למתן הצו כאמור בסימן זה, או אם שוכנע כי נפל הצו פגם חמור שבשלו יש לבטל את הצו.

תנאים לביטול צו מינהלי (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

230. אין בביצוע צו מינהלי כדי לפטור אדם מאחריות פלילית בשל ביצוע עבירה לפי פרק זה.

שמירת אחריות פלילית (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

231. צו מינהלי שבוטל ושבית המשפט קבע כי לא היה מקום לנתינתו מלכתחילה – מי שנגרם לו נזק על ידיו זכאי לתשלום פיצויים, כמפורט להלן, ואולם לא ישולמו פיצויים מחמת זה בלבד שהיה פגם במינויו או בהסמכתו של האדם שנתן את הצו, אם התקיימו בצו שאר התנאים לנתינתו:

פיצויים (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

(1) מאת הוועדה המקומית – אם הצו ניתן על ידי יושב ראש הוועדה המקומית או מהנדס הוועדה המקומית;

(2) מאת רשות מקומית המוסמכת לאכיפה – אם הצו ניתן על ידי ראש הרשות או מהנדס הרשות המקומית האמורה;

(3) מאוצר המדינה – אם צו כאמור ניתן על ידי היחידה הארצית לאכיפה, יושב ראש ועדה מחוזית או מתכנן מחוז.

232. (א) מנהל היחידה הארצית לאכיפה רשאי לאצול למשנה למנהל היחידה או למפקח מיוחד את הסמכויות הנתונות לו לפי סימן זה, ואולם הסמכות הנוגעת לצו מינהלי להפסקת שימוש לפי סעיף 219 ולצו לסגירת בניין או מקום לפי סעיף 220 לא תואצל אלא למשנה למנהל היחידה.

אצילת סמכות מנהל היחידה הארצית לאכיפה (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

(ב) אצילת סמכות לפי סעיף קטן (א) למפקח מיוחד טעונה את אישורו של היועץ המשפטי ליחידה הארצית לאכיפה.

233. (א) בסעיף זה, "תכנית" – תכנית הכוללת את כל ההוראות המאפשרות להוציא מכוחה היתר לבנייה או לשימוש בלא צורך באישורה של תכנית נוספת.

סמכות האכיפה של הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

(ב) לרשות הטבע והגנים ולמנהל רשות הטבע והגנים יהיו כל הסמכויות הנתונות לפי סימן זה ליחידה הארצית לאכיפה ולמנהל היחידה הארצית לאכיפה, בהתאמה, בתחום גנים לאומיים ושמורות טבע ובמקרקעין המיועדים בתכנית לגנים לאומיים ושמורות טבע, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

(1) לעניין חובת ההיוועצות לפי סעיף 225, יתייעץ מנהל רשות הטבע והגנים עם תובע מטעם רשות הטבע והגנים;

(2) לעניין הגשת דין וחשבון או תצהיר בידי מפקח כאמור בסימן זה – יוגש הדין וחשבון או התצהיר בידי פקח של רשות הטבע והגנים.

(ג) הזכאות לתשלום פיצויים לפי סעיף 231 לגבי צו מינהלי שנתן מנהל רשות הטבע והגנים תהיה מאת רשות הטבע והגנים, ובלבד שהתקיימו התנאים הקבועים באותו סעיף.

סימן ה': צווים שיפוטיים

(תיקון מס' 116)
צו שיפוטי למניעת
פעולות
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

234. (א) נעשו פעולות הכנה לעבודה אסורה או לשימוש אסור, רשאי בית המשפט המוסמך, לבקשת תובע, לצוות על הגורמים המנויים בסעיף 243(ג) או (ו), לפי העניין, להימנע מפעולה במקרקעין הקשורה לעבודה האסורה או לשימוש האסור, ובכלל זה לאסור על שימוש במקרקעין או להורות על סגירת בניין או מקום (בסימן זה – צו שיפוטי למניעת פעולות); ואולם צו שיפוטי למניעת פעולות לעניין איסור שימוש במקרקעין או לעניין סגירת בניין או מקום ינתן לתקופה שלא תעלה על 90 ימים, ורשאי בית המשפט המוסמך לחזור ולצוות כאמור מזמן לזמן.

(ב) בית המשפט המוסמך לא ייתן צו שיפוטי למניעת פעולות אלא אם כן נוכח שיש בידי מבקש הצו ראיות לכאורה לביצוע פעולות הכנה לעבודה אסורה או לשימוש אסור, לפי העניין.

(ג) בסעיף זה, "בית המשפט המוסמך" – כל אחד מאלה, לפי העניין:

(1) אם הבקשה הוגשה בהליך פלילי על עבירה לפי פרק זה – בית המשפט הדן בהליך הפלילי;

(2) אם הבקשה לא הוגשה בהליך פלילי כאמור בפסקה (1) – בית המשפט המוסמך כמשמעותו בסעיף 228(ב), בהתאם לגורם שמטעמו הגיש התובע את הבקשה.

235. (א) ראה מנהל היחידה הארצית לאכיפה או מהנדס הוועדה, על יסוד דין וחשבון בכתב שהגיש לו מפקח כאמור בסעיף קטן (ב), כי בוצעה עבודה או שנעשה שימוש בניגוד לצו שיפוטי למניעת פעולות, רשאי הוא לצוות על מי שניתן לו צו מניעת הפעולות להרוס את העבודה שבוצעה בניגוד לצו או להפסיק את השימוש שנעשה בניגוד לצו, ובלבד שאם חלפה יותר משנה מיום שניתן הצו לא יורה כן אלא באישור בית המשפט המוסמך כהגדרתו בסעיף 234(ג).

צו להריסת עבודה או
הפסקת שימוש בניגוד
לצו שיפוטי למניעת
פעולות
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

(ב) לא ינתן צו כאמור בסעיף קטן (א) אלא אם כן מפקח הגיש, למי שמוסמך לתת את הצו כאמור באותו סעיף קטן, דין וחשבון בכתב שבו ציין כי לפי בדיקתו בוצעה העבודה או נעשה השימוש בניגוד לצו מניעת הפעולות, את פרטי העבודה או השימוש שנעשו בניגוד לצו מניעת הפעולות, וכי לא חלפה שנה ממועד מתן צו מניעת הפעולות.

(ג) צו כאמור בסעיף קטן (א) יכלול את כל אלה:

(1) פרטים בדבר מיקום המקרקעין שבהם חל הצו;

(2) תיאור העובדות שעל פיהן הוחלט לתת את הצו;

(3) פרטי הצו השיפוטי למניעת פעולות שניתן;

(4) פרטי העבודה שיש להרוס או השימוש שיש להפסיק, לפי העניין;

(5) פרטים בדבר הזכות לבקש את ביטול הצו לפי הוראות סעיף 238.

(ד) מי שניתן לו צו כאמור בסעיף קטן (א) יבצע את הצו בתוך 21 ימים מיום שהומצא לו.

(ה) לא בוצע צו שניתן לפי סעיף קטן (א) בתוך התקופה האמורה בסעיף קטן (ד), רשאית היחידה הארצית לאכיפה, הוועדה המקומית או הרשות המקומית המוסמכת לאכיפה, לפי העניין, להרוס את העבודה שבוצעה בניגוד לצו מניעת הפעולות או לנקוט אמצעים סבירים להפסקת השימוש שנעשה בניגוד לאותו צו, לרבות באמצעות סגירת הבניין או המקום; סגירת הבניין או המקום תיעשה לתקופה שנקבעה בצו כאמור בסעיף 234(א), בניכוי הימים שחלפו מתום התקופה כאמור בסעיף קטן (ד) ועד למועד שבו החלה הסגירה בפועל.

(ו) הוראות סעיפים 226(א) ו-232 יחולו על צו כאמור בסעיף קטן (א), בשינויים

המחויבים.

236. (א) בוצעה עבודה אסורה או שנעשה שימוש אסור, רשאי בית המשפט המוסמך כהגדרתו בסעיף 234(ג), לבקשת תובע, לצוות על הגורמים המנויים בסעיף 243(ג) או (ו), לפי העניין, על הפסקת העבודה האסורה או השימוש האסור, או לתת צו לסגירת הבניין או המקום (בסימן זה – צו הפסקה שיפוטי).

צו הפסקה שיפוטי
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

(ב) בית המשפט המוסמך כאמור בסעיף קטן (א) לא ייתן צו הפסקה שיפוטי אלא אם כן

נוכח שיש בידי מבקש הצו ראיות לכאורה לביצוע עבודה אסורה או שימוש אסור, לפי העניין.

(ג) מתן צו הפסקה שיפוטי אינו מותנה בנקיטת הליכים נוספים לפי פרק זה.

237. (א) דאה מנהל היחידה הארצית לאכיפה או מהנדס הוועדה, על יסוד דין וחשבון בכתב שהגיש לו מפקח כאמור בסעיף קטן (ב), כי בוצעה עבודה או נעשה שימוש בניגוד לצו הפסקה שיפוטי, רשאי הוא לצוות על מי שניתן לו צו הפסקה השיפוטי להרוס את העבודה שבוצעה בניגוד לצו או להפסיק את השימוש שנעשה בניגוד לצו, ובלבד שאם חלפה יותר משנה מיום שניתן הצו לא יורה כן אלא באישור בית המשפט המוסמך כהגדרתו בסעיף 234(ג).

צו להריסת עבודה או הפסקת שימוש בניגוד לצו הפסקה שיפוטי (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

(ב) לא יינתן צו כאמור בסעיף קטן (א) אלא אם כן מפקח הגיש, למי שמוסמך לתת את הצו כאמור באותו סעיף קטן, דין וחשבון בכתב שבו ציין כי לפי בדיקתו בוצעה העבודה או נעשה השימוש בניגוד לצו הפסקה השיפוטי, את פרטי העבודה או השימוש שנעשו בניגוד לצו הפסקה השיפוטי וכי לא חלפה שנה ממועד מתן צו הפסקה השיפוטי.

(ג) צו כאמור בסעיף קטן (א) יכלול את כל אלה:

- (1) פרטים בדבר מיקום המקרקעין שבהם חל הצו;
- (2) תיאור העובדות שעל פיהן הוחלט לתת את הצו;
- (3) פרטי צו הפסקה השיפוטי שניתן;
- (4) פרטי העבודה שיש להרוס או השימוש שיש להפסיק, לפי העניין;
- (5) פרטים בדבר הזכות לבקש את ביטול הצו לפי הוראות סעיף 238.

(ד) מי שניתן לו צו כאמור בסעיף קטן (א) יבצע את הצו בתוך 21 ימים מיום שהומצא לו.

(ה) לא בוצע צו שניתן לפי סעיף קטן (א) בתוך התקופה האמורה בסעיף קטן (ד), רשאית היחידה הארצית לאכיפה, הוועדה המקומית או הרשות המקומית המוסמכת לאכיפה, לפי העניין, להרוס את העבודה שבוצעה בניגוד לצו הפסקה השיפוטי או לנקוט אמצעים סבירים להפסקת השימוש שנעשה בניגוד לאותו צו, לרבות באמצעות סגירת הבניין או המקום; סגירת הבניין או המקום תיעשה לתקופה שנקבעה בצו כאמור בסעיף 236(א), ככל שנקבעה, בניכוי הימים שחלפו מתום התקופה כאמור בסעיף קטן (ד) ועד למועד שבו החלה הסגירה בפועל.

(ו) הוראות סעיפים 226(א) ו-232 יחולו על צו כאמור בסעיף קטן (א), בשינויים המחויבים.

238. ניתן צו כאמור בסעיף 235(א) או בסעיף 237(א) (בסעיף זה – הצו הנוסף), בתוך שנה מיום מתן צו שיפוטי למניעת פעולות או צו הפסקה שיפוטי, לפי העניין, רשאי מי שניתן צו הצו הנוסף להגיש בקשה לביטול הצו הנוסף, לבית המשפט המוסמך כהגדרתו בסעיף 234(ג), שהוא ביתה משפט האחרון שדן בצו מניעת הפעולות או בצו הפסקה השיפוטי, לפי העניין, בתוך 24 שעות ממועד המצאת הצו, ויחולו על בקשה כאמור הוראות סעיף 229, בשינויים המחויבים.

בקשה לביטול צו שניתן לאחר הפרת צו שיפוטי למניעת פעולות או צו הפסקה שיפוטי (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

239. (א) בית המשפט המוסמך כהגדרתו בסעיף 234(ג) רשאי, לבקשת תובע, לצוות על הריסת עבודה אסורה אף אם לא הוגש כתב אישום בשלה, ובלבד שיש עניין ציבורי מיוחד במתן הצו ומתקיים אחד מאלה:

- (1) לא ניתן למצוא את האדם שביצע את העבודה האסורה, בשקידה סבירה;
- (2) לא ניתן או שאין זה מעשי למסור לאדם הזמנה לדין, בשקידה סבירה;
- (3) לא ניתן להוכיח מי ביצע את העבודה האסורה;
- (4) מי שביצע את העבודה האסורה נפטר או שאינו בר-עונשין, לרבות בשל התיישנות שחלה על עבירת העבודה האסורה;
- (5) התובע החליט כי נסיבות המקרה בכללותן אינן מתאימות להמשך חקירה או להעמדה לדין פלילי לפי סימן ו'.

(תיקון מס' 121) תשע"ח-2018

(ב) הוראות סעיף 226(ב) יחולו לגבי המצאת צו הריסה לפי סעיף קטן (א), בשינויים המחויבים.

(ג) צו הריסה לפי סעיף קטן (א) יבוצע בידי היחידה הארצית לאכיפה, הוועדה המקומית או רשות מקומית המוסמכת לאכיפה, ובלבד שחלפו 21 ימים לפחות ממועד המצאת הצו.

240. הרואה את עצמו נפגע מצו הריסה לפי סעיף 239(א), אשר לא היה צד לבקשה למתן צו כאמור, רשאי להגיש בקשה לביטולו לבית המשפט המוסמך כהגדרתו בסעיף 234(ג), בתוך 21

בקשה לביטול צו הריסה בלא הליך פלילי (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

ימים מיום המצאת הצו כאמור בסעיף 226(ב) כפי שהוחל בסעיף 239(ב).

241. אין בביצוע צו שיפוטי כאמור בסימן זה כדי לפטור אדם מאחריות פלילית בשל ביצוע עבירה לפי פרק זה.

עונשין סימן ו':

242. בסימן זה –

"בעל שליטה במקרקעין" – מי שנוהג מנהל בעלים במקרקעין, בין ברשות הבעלים ובין שלא ברשות הבעלים, ובכלל זה מי שמנהל את המקרקעין, מי שמפיק או זכאי להפסיק הכנסה מהמקרקעין או מי שזכאי ליהנות מפירותיהם של המקרקעין כבעלים;

"חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977;

"קנס נוסף על עבירה נמשכת" – כל אחד מאלה:

- (1) לעניין שימוש אסור שהוא שימוש שאינו למגורים – כפל הקנס האמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין;
- (2) לעניין שימוש אסור שהוא שימוש למגורים – מחצית הקנס כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין.

243. (א) המבצע עבודה אסורה במקרקעין המפורטים להלן, דינו – מאסר שנתיים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, וכן קנס לפי סעיף 245:

- (1) מקרקעין המיועדים בתכנית לאחת מהתכליות המפורטות בהגדרה "תשתיות לאומיות";
- (2) מקרקעין המצויים בסביבה החופית;
- (3) מקרקעין שהוכרו כקרקע חקלאית על פי התוספת הראשונה;
- (4) מקרקעין שהם גן לאומי או שמורת טבע, או מקרקעין המיועדים בתכנית לגן לאומי, לשמורת טבע או ליער;
- (5) מקרקעין המיועדים בתכנית לשטחים ציבוריים פתוחים.

(ב) המבצע עבודה אסורה במקרקעין שאינם מפורטים בסעיף קטן (א), דינו – מאסר שנתיים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, וכן קנס לפי סעיף 245.

(ג) בוצעה עבודה אסורה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), ניתן להאשים בה אחד או יותר מאלה:

- (1) בעל היתר לביצוע העבודה או מי שמוטלת עליו החובה לקבל היתר כאמור;
 - (2) בעל המקרקעין בשעת ביצוע העבירה, למעט מחכיר לדורות; היו המקרקעין בבעלות משותפת, ייחשב כבעלים לעניין פסקה זו רק מי מהבעלים שהיה בעל שליטה במקרקעין בשעת ביצוע העבירה, אם ניתן לאתרו בשקידה סבירה, ואם לא ניתן לאתרו כאמור – ייחשב כבעלים מי שרשום בפנקסי המקרקעין כבעל המקרקעין;
 - (3) בעל שליטה במקרקעין בשעת ביצוע העבירה;
 - (4) מי שמחזיק בפועל במקרקעין בשעת ביצוע העבירה;
 - (5) מי שביצע בפועל את העבודה האסורה, למעט עובדים המועסקים על ידו;
 - (6) האדריכל, המהנדס, או ההנדסאי, האחראים לתכנון העבודה או לפיקוח עליה לפי הוראות חוק זה, או מי שתכנן בפועל את העבודה;
 - (7) הקבלן הראשי, למעט עובדים המועסקים על ידו.
- (ד) העושה שימוש אסור במקרקעין המפורטים בסעיף קטן (א), דינו – מאסר שנתיים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, וכן קנס נוסף על עבירה נמשכת לכל יום שבו

¹⁶ קנס עד 226,000 שקלים חדשים. (נכון לנובמבר 2018)

שמירת אחריות פלילית (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

(תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

הגדרות – סימן ו' (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

עבודה אסורה ושימוש אסור (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

נמשכת העבירה מיום שהומצאה לנאשם התראה בכתב על ביצוע אותה עבירה, מיום שהומצא לו צו לפי פרק זה או מיום הגשת כתב האישום, לפי המוקדם, וקנס לפי סעיף 245.

(ה) העושה שימוש אסור במקרקעין שאינם מפורטים בסעיף קטן (א), דינו – מאסר שנתיים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין וכן קנס נוסף על עבירה נמשכת לכל יום שבו נמשכת העבירה מיום שהומצאה לנאשם התראה בכתב על ביצוע אותה עבירה, מיום שהומצא לו צו לפי פרק זה או מיום הגשת כתב האישום, לפי המוקדם, וקנס לפי סעיף 245.

(ו) נעשה שימוש אסור, ניתן להאשים בו אחד או יותר מאלה, ואולם לא יואשם לפי סעיף זה מי ששוכר את המקרקעין למטרת מגוריו בהם:

(1) בעל היתר לביצוע העבודה או לשימוש או מי שמוטלת עליו החובה לקבל היתר לשימוש;

(2) מי שהוא בעל המקרקעין בשעת ביצוע העבירה, למעט מחכיר לדורות; היו המקרקעין בבעלות משותפת, ייחשב כבעלים לעניין פסקה זו רק מי מהבעלים שהיה בעל שליטה במקרקעין בשעת ביצוע העבירה, אם ניתן לאתרו בשקידה סבירה, ואם לא ניתן לאתרו כאמור – ייחשב כבעלים מי שרשום בפנקסי המקרקעין כבעל המקרקעין;

(3) בעל השליטה במקרקעין בשעת ביצוע העבירה;

(4) מי שמחזיק בפועל במקרקעין בשעת ביצוע העבירה;

(5) מי שביצע בפועל את השימוש, למעט עובדים המועסקים על ידו.

(ז) עבירה לפי סעיף זה היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.

244. (א) המבצע עבודה אסורה על פי היתר שאינו תואם תכנית, דינו – מאסר שנתיים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין וכן קנס לפי סעיף 245.

(ב) העושה שימוש אסור על פי היתר שאינו תואם תכנית, דינו – מאסר שנתיים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, וכן קנס נוסף על עבירה נמשכת לכל יום שבו נמשכה העבירה מיום שהומצאה לנאשם התראה בכתב על ביצוע אותה עבירה, מיום שהומצא לו צו לפי פרק זה או מיום הגשת כתב האישום, לפי המוקדם, וקנס לפי סעיף 245.

245. הורשע אדם בעבירה לפי סעיף 243 או 244, רשאי בית המשפט, נוסף על כל עונש או תשלום אחר, להטיל עליו קנסות אלה:

(1) קנס בגובה שיעור האגרות ותשלומי החובה שהוטלו עליו לפי סעיף 254, אף אם שילם את האגרות ותשלומי החובה האמורים;

(2) בעבירה לפי סעיפים 243(א) או 244(א) – קנס בגובה כפל השווי שהיה לעבודת הבנייה ולמקרקעין שעליהם היא בנויה אילו היתה העבודה האסורה מותרת; בקביעת גובה הקנס לפי פסקה זו רשאי בית המשפט להתחשב בכך שהמורשע הרס את העבודה האסורה לפני מתן גזר הדין והשיב את המצב לקדמותו;

(3) בעבירה לפי סעיפים 243(ד) או (ה), ו-244(ב) – קנס בגובה כפל ההפרש שבין השווי שהיה למקרקעין שבהם נעשה השימוש האסור אילו היה אותו שימוש מותר, לבין שווי אותם מקרקעין לפי התכניות או ההיתרים החלים עליהם.

246. מי שאינו מקיים צו שהוטל עליו לפי פרק זה, במועד שנקבע לכך לפי הוראות הפרק האמור או בהחלטת בית המשפט, דינו – מאסר שנתיים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין וכן קנס נוסף כאמור בסעיף 61(ג)¹⁷ לחוק העונשין לכל יום שבו נמשכה העבירה לאחר המועד האמור.

247. מי שאינו מקיים הוראה שניתנה לו כאמור בסעיף 158 בתוך המועד שנקבע בהוראה, דינו – מאסר שנה, וכן קנס נוסף כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין לכל יום שבו נמשכה העבירה לאחר המועד האמור.

עבודה ושימוש על פי היתר שאינו תואם תכנית (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

קנסות נוספים (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

אי-קיום צו (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

עבירה לפי פרק ה' (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

¹⁷ מקום שקבוע בחוק לעבירה נמשכת קנס או קנס נוסף לכל יום של עבירה רשאי בית המשפט להטיל, במקום אותו קנס – קנס עד 1,400 שקלים חדשים. (נובמבר 2018)

248. המפריע למפקח או למי שפועל בשם מוסד תכנון מלמלא את תפקידו או מלהשתמש בסמכות הנתונה לו לפי חוק זה, דינו – מאסר שנה.

הפרעה במילוי תפקיד (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

249. (א) המוסר ידיעה למוסד תכנון, למכון בקרה או לממלא תפקיד לפי חוק זה, שהיא ידיעה כוזבת או מטעה, דינו – מאסר שנתיים; לעניין סעיף זה, "ממלא תפקיד לפי חוק זה" – לרבות חבר מוסד תכנון, נושא משרה, יועץ משפטי, עובד או נציג בעל דעה מייצגת במוסד תכנון, יועץ למוסד תכנון, חוקר, שמאי מכריע, עובד מכון בקרה או מפקח.

מסירת ידיעה כוזבת או מטעה (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

(ב) הורשע אדם בעבירה לפי סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט לבטל את האישור או ההיתר שהושג על ידי מסירת הידיעה הכוזבת או המטעה שבשלה הורשע, ולקבוע כי יראו את התכנית או ההוראה שאושרו או העבודה או השימוש שלגביהם ניתן ההיתר, כאילו בוצעו בלא אישור או בלא היתר, לפי העניין.

250. (א) ניתן היתר או ראו בקשה להיתר כהיתר, לפי סעיף 145(ב)(7) או (8), על יסוד הצהרה שהגיש מבקש ההיתר לפי אותן פסקאות שפרט מהפרטים, מידע או נתון שנכללו בה לא היה נכון, ואילו היתה אותה הצהרה נכונה לא היה ניתן ההיתר – בטל ההיתר, ובלבד שלא חלפו חמש שנים מהיום שניתן או מהיום שראו בו היתר, לפי העניין.

בטלות היתר שניתן בהליך רישוי בדרך מקוצרת על פי מידע שאינו נכון (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

(ב) ראתה רשות הרישוי שמתקיימים, לכאורה, התנאים המנויים בסעיף קטן (א), תודיע לבעל ההיתר על בטלותו, ובלבד שנתנה לו הזדמנות לטעון את טענותיו לפניה.

(ג) לעניין פרק זה יראו את העבודה או השימוש שלגביהם ניתן היתר או שלגביהם ראו בבקשה להיתר כהיתר כאמור בסעיף זה, כאילו בוצעו בלא היתר.

251. העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שלוש שנים:

מתן אישור או היתר שלא כדין (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

(1) חבר מוסד תכנון שהצביע בעד החלטה לאשר תכנית או הקלה או להמליץ על אישורה או שהצביע בעד החלטה לתת אישור אחר או היתר או להמליץ עליהם, בניגוד להוראות לפי חוק זה, או שהיה שותף להחלטות כאמור שלא דרך הצבעה, והכול אם ההחלטה אושרה במוסד תכנון;

(2) עובד מוסד תכנון או יועץ של מוסד תכנון שקבע בכתב או בעל פה כי ניתן לאשר תכנית או הקלה או להמליץ על אישורה או שניתן לתת אישור אחר או היתר או להמליץ עליהם, בניגוד להוראות לפי חוק זה, ועל יסוד קביעתו אושרה התכנית או ההקלה או ניתן האישור או ההיתר או הומלץ עליהם;

(3) בעל תפקיד במוסד תכנון שחתם על היתר או על אישור אחר לפי חוק זה, בניגוד להוראות לפי חוק זה.

252. מי שעשה פעולה הטעונה רישוי לפי פרק ה' בלא רישיון, בניגוד להוראות סעיף 158(א), או בעל רישיון לפי הפרק האמור שהפר תנאי מהתנאים למתן רישיון או תנאי מתנאי הרישיון, דינו – מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, ואם היתה העבירה עבירה נמשכת – קנס נוסף כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין לכל יום שבו נמשכה העבירה לאחר המועד שבו הומצאה לו התראה בכתב על ביצוע אותה עבירה.

הפעלת מכון בקרה בלא רישיון או בניגוד לתנאיו (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

253. נעברה עבירה לפי חוק זה על ידי תאגיד¹⁸, רשאי בית המשפט להטיל על התאגיד קנס בשיעור פי שלושה מהקנס הקבוע לעבירה.

ביצוע עבירות על ידי תאגיד (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017
אחריות נושא משרה בתאגיד (תיקון מס' 116) תשע"ז-2017

254. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות לפי חוק זה בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין; לעניין סעיף זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל או פקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

(ב) נעברה עבירה לפי חוק זה בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

¹⁸ כולל תאגיד שהוא אגודה שיתופית

254א. קנס שהוטל בפסק דין לפי פרק זה ישולם כמפורט להלן, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת מטעמים מיוחדים שיירשמו:

תשלום קנסות
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

- (1) לוועדה המקומית – אם כתב האישום הוגש על ידי תובע מטעמה;
- (2) לרשות המקומית המוסמכת לאכיפה – אם כתב האישום הוגש על ידי תובע מטעמה;
- (3) לאוצר המדינה – אם כתב האישום הוגש על ידי תובע אחר מהתובעים המנויים בפסקאות (1) ו-(2).

סימן ד': אמצעי אכיפה נוספים

(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

254ב. (א) גזר בית המשפט את עונשו של אדם בעבירה לפי סימן ו', יצווה במסגרת גזר הדין על אחד או יותר מאלה, לפי העניין, אלא אם כן קיימים טעמים מיוחדים שיירשמו שלא לעשות כן:

צווים במסגרת גזר דין
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

- (1) לעניין עבודה אסורה –
 - (א) על הפסקת ביצוע העבודה האסורה, על הריסת העבודה האסורה, או על כך שלא ייעשה בה כל שימוש;
 - (ב) על הריסה של חלק מבניין שנבנה כדין, אם ביצוע הצו לפי פסקת משנה (א) רק לגבי החלק שנבנה שלא כדין יסכן את שלום הציבור או את בטיחותו;
- (2) לעניין שימוש אסור – על הפסקת השימוש האסור, ואם השימוש כאמור נעשה בעבודה אסורה – לצוות על הריסת העבודה האסורה, כולה או חלקה.
 - (ב) בית המשפט רשאי לתת כל הוראה אחרת שתיראה לו בקשר לעבודה האסורה או לשימוש האסור, ובכלל זה לתת צו שיפוטי למניעת פעולות, צו לסגירת בניין או מקום, צו להתאמת העבודה או השימוש להיתר או לתכנית או צו להשבת המצב לקדמותו.
 - (ג) בית המשפט רשאי לצוות כאמור בסעיף זה גם אם קבע שהנאשם ביצע עבירה לפי סימן ו' ולא הרשיעו בה.

254ג. (א) צו שנתן בית משפט לפי סעיף 254ב יבוצע בידי מי שהורשע בביצוע העבירה או מי שבית המשפט קבע שביצע את העבירה (בפרק זה – מורשע), ואם היה יותר ממורשע אחד – בידי כולם יחדיו או בידי מי שבית המשפט קבע.

ביצוע צו
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הרשות האוכפת רשאית לבצע צו שניתן לפי סעיף 254ב בהתקיים אחד מאלה:

- (1) המורשע לא קיים את הצו וחלף המועד לביצוע הצו לפי סעיף 254ד, ובלבד שהתובע הודיע למורשע, בכתב, 21 ימים מראש לפחות, על כוונת הרשות האוכפת לבצע את הצו;
- (2) בית המשפט הטיל את ביצוע הצו על הרשות האוכפת, ובלבד שהתובע ביקש זאת טרם מתן הצו.

254ד. (א) צו שנתן בית המשפט לפי סעיף 254ב יבוצע על ידי המורשע בתוך 30 ימים מיום שניתן הצו, ואולם רשאי בית המשפט, אם נוכח כי העבודה האסורה או השימוש האסור שלגביהם חל הצו אינם מסכנים את שלום הציבור או את בטיחותו, לדחות את מועד ביצוע הצו, מטעמים מיוחדים שיירשמו, ובלבד שמועד ביצוע הצו לא יידחה ביותר משנה מיום שניתן.

מועד ביצוע צו
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

(ב) בית המשפט יתנה את דחיית המועד לביצוע הצו כאמור בסעיף קטן (א) בתנאים שייראו לו, ובכלל זה התנאים המנויים להלן, אלא אם כן קיימים טעמים מיוחדים שלא לקבוע תנאים כאמור:

- (1) תנאים שיבטיחו את קיום הצו, לרבות הפקדת ערובה;
- (2) תשלום ההוצאות שנגרמו או שייגרמו לרשות האוכפת בשל דחיית מועד ביצוע הצו;
- (3) תשלום האגרות ותשלומי החובה האחרים לפי סעיף 254.

254ה. (א) ניתן צו לפי פרק זה, רשאי מפקח מטעם הרשות האוכפת להיכנס למקום שהצו חל

סמכויות ביצוע צו
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

עליו לשם ביצוע הצו, להרחיק ממנו כל אדם וחפץ ולנקוט את כל האמצעים, לרבות שימוש בכוח סביר כלפי רכוש, כדי להבטיח את ביצוע הצו, ובלבד שהזדהה כאמור בסעיף 207, ורשאי שוטר לסייע למפקח כאמור בביצוע הצו, באמצעות שימוש בכוח סביר כלפי רכוש וכלפי אדם.

- (ב) (1) נמצאו במקרקעין בשעת ביצוע הפעולה כאמור בסעיף קטן (א) מיטלטלין שהמורשע לא הוציאם, תשמור אותם הרשות האוכפת לתקופה סבירה; לא נדרשו המיטלטלין לאחר שהודע לנאשם על הימצאם בידי הרשות, רשאית היא למכרם לאחר תקופה סבירה, ובלבד שנתנה למורשע הודעה על המכירה, אם ניתן לאתרו; היו המיטלטלין פסידים – תמכור אותם הרשות האוכפת מיד;
- (2) הוצאות השמירה והמכירה של המיטלטלין כאמור בפסקה (1) יחולו על המורשע, ואם נמכרו המיטלטלין זכאי הוא לדמי המכר בניכוי ההוצאות האמורות וההוצאות לפי סעיף 1254.

254. (א) בוצע צו בידי הרשות האוכפת כאמור בסעיף 254ג(ב), ישלם המורשע את הוצאות הביצוע לקופת הרשות האוכפת.

(ב) שר האוצר, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה שלה כנסת, יקבע, בצו, את סכום ההוצאות לביצוע צווים המוטלים על מורשע, ורשאי הוא לקבוע סכומים שונים בהתחשב, בין השאר, במיקום המקרקעין שאליהם מתייחס הצו, בהיקף העבודה האסורה או השימוש האסור שלגביהם חל הצו ובמורכבות ביצוע הצו.

254ז. הוראות סעיפים 254ג(ב), 254 ו-1254 לעניין ביצוע צווים בידי הרשות האוכפת, הוצאות ביצועם, סמכויות מפקח בביצוע צו, השמירה והמכירה של מיטלטלין וההוצאות בשלהן, יחולו, בשינויים המחויבים, גם על צווים אחרים שניתנו לפי פרק זה, ככל שלא נקבע אחרת בחוק זה.

תשלום הוצאות
ביצוע צו
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

תחולת הוראות לעניין
ביצוע צווים אחרים
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

סימן ח': עיכוב ביצוע צווים

(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

254ח. (א) הוגשה בקשה לביטול צו לפי סעיף 228, 238 או 240, או הוגש ערעור על החלטת בית משפט בבקשת ביטול כאמור או על החלטה לעניין צו שיפוטי לפי פרק זה, לרבות צו שניתן לפי סעיף 254ב, לא יעכב בית המשפט הדן בבקשה לביטול הצו או בית משפט שלערעור את ביצוע הצו אלא אם כן ראה כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין ונוכח כי העבודה האסורה או השימוש האסור שלגביהם חל הצו אינם מסכנים את שלום הציבור או את בטיחותו; בית המשפט רשאי לעכב את ביצוע הצו כאמור עד למועד ההכרעה בבקשת ביטול הצו או בערעור, לפי העניין.

עיכוב ביצוע זמני של
צו על הכרעה
בבקשה לביטול הצו
או בערעור
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

(ב) (1) בית המשפט יחליט בבקשה לעיכוב ביצוע צו לפי סעיף קטן (א) על יסוד הבקשה לתגובת הרשות האוכפת בלבד, אולם רשאי הוא להחליט בבקשה לאחר שקיים דיון במעמד הצדדים, אם ראה צורך בכך; בית המשפט יחליט בבקשה בהקדם האפשרי לאחר קבלת תגובת הרשות האוכפת או קיום הדיון, לפי העניין;

(2) על אף האמור בפסקה (1), בית המשפט רשאי להורות על עיכוב ביצוע זמני של צו כאמור בסעיף קטן (א) במעמד צד אחד, ובלבד שמבקש העיכוב הצהיר לפני בית המשפט כי הוא הודיע לרשות האוכפת על הגשת הבקשה; הוראה כאמור תהיה בתוקף למשך שבעה ימים או עד לקיום דיון בבקשה לעיכוב ביצוע הצו במעמד הצדדים, לפי המוקדם.

(ג) בית המשפט רשאי להתנות עיכוב ביצוע זמני של צו כאמור בסעיף קטן (א) בתנאים שיבטיחו את קיומו של הצו נושא בקשת הביטול או הערעור, ובכלל זה בהפקדת ערובה או בחיוב המבקש בתשלום ההוצאות שנגרמו או ייגרמו בשל עיכוב ביצוע הצו האמור, וכן בתשלום האגרות ותשלומי החובה כאמור בסעיף 254, כולם או חלקם.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא יעכב בית המשפט את ביצועו של צו הריסה שניתן לפי סעיפים 217, 221, 235, 237 או 239 ולא יורה על דחיית מועד ביצועו של צו הריסה שניתן לפי סעיף 254ב, אם מצא כי העבודה האסורה שלגביה ניתן הצו נמשכה לאחר שהומצא הצו.

(ה) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) עד (ד), הוגשה בקשה לביטולו של צו מינהלי להפסקת עבודה, או הוגש ערעור על החלטת בית משפט בבקשה לביטול כאמור, על החלטה לעניין צו שיפוטי למניעת פעולות או על החלטה לעניין צו הפסקה שיפוטי לפי סעיף 236 לגבי עבודה

אסורה – לא יעכב בית המשפט את ביצועו של הצו נושא הבקשה או הערעור, והוא יחליט בבקשה לביטול הצו או בערעור, לפי העניין, בתוך 30 ימים מיום הגשתה, לאחר שקיים דיון במעמד הצדדים.

254 ט. (א) בעל זכות לגבי מקרקעין שניתן לגביהם צו מינהלי, צו לפי סעיף 235 או 237, או צו שיפוטי לפי פרק זה, לרבות צו שניתן לפי סעיף 254ב, או מי שהיה צד להליך לפי סעיף 254ח, הוראה את עצמו נפגע מצו כאמור, ולא חלות לגבי אותו צו הוראות סעיף 254, רשאי לבקש מבית המשפט כאמור בפסקאות (1) או (2) שלהלן לעכב את ביצוע הצו האמור:

בקשת בעל זכות לגבי מקרקעין לעיכוב ביצוע של צו סופי (תיקון מס' 116) תשנ"ז-2017

(1) אם הבקשה לעיכוב הביצוע היא בעניין צו שניתן לגביו פסק דין סופי – רשאי רק מי שהיה צד להליך להגיש את הבקשה והבקשה תוגש לבית המשפט האחרון שדן בעניין;

(2) אם לא חלות על הבקשה לעיכוב ביצוע הוראות פסקה (1), תוגש הבקשה לבית המשפט המוסמך כמשמעותו בסעיף 228(ב).

(ב) בקשה לעיכוב ביצוע לפי סעיף קטן (א) ניתן להגיש פעם אחת בלבד.

(ג) (1) בית המשפט יחליט בבקשה לעיכוב ביצוע צו לפי סעיף קטן (א) על יסוד הבקשה ותגובת הרשות האוכפת בלבד, ואולם רשאי הוא להחליט בבקשה לאחר שקיים דיון במעמד הצדדים, אם ראה צורך בכך; בית המשפט יחליט בבקשה בהקדם האפשרי לאחר קבלת תגובת הרשות האוכפת או קיום הדיון, לפי העניין;

(2) על אף האמור בפסקה (1), בית המשפט רשאי להורות על עיכוב ביצוע זמני של צו כאמור בסעיף קטן (א) במעמד צד אחד, ובלבד שמבקש העיכוב הצהיר לפני בית המשפט כי הוא הודיע לרשות האוכפת על הגשת הבקשה; הוראה כאמור תהיה בתוקף למשך שבעה ימים או עד לקיום דיון בבקשה לעיכוב ביצוע הצו במעמד הצדדים, לפי המוקדם.

(ד) (1) בית המשפט לא יעכב ביצוע צו בבקשה שהוגשה לפי סעיף זה אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו, ואם נוכח כי העבודה האסורה או השימוש האסור שלגביהם חל הצו אינם מסכנים את שלום הציבור או את בטיחותו;

(2) נוסף על האמור בפסקה (1), בית המשפט לא יעכב את ביצועו של צו הריסה שניתן לפי סעיפים 217, 221, 235, 237, 239 או 254ב אם העבודה האסורה אינה תואמת את התכנית החלה על המקרקעין או אם מצא כי העבודה שלגביה ניתן הצו נמשכה, לאחר שהומצא הצו; לעניין זה, "תכנית" – תכנית שניתן להוציא מכוחה היתר בנייה בלא צורך באישורה של תכנית נוספת.

(ה) תקופת עיכוב הביצוע בהחלטה לפי סעיף קטן (ד) לא תעלה על שישה חודשים.

(ו) על אף האמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ה), הורה בית המשפט על עיכוב ביצוע הצו לתקופה פחותה משישה חודשים, רשאי הוא, לבקשת מגיש הבקשה לעיכוב ביצוע, להאריך את תקופת עיכוב הביצוע לתקופות נוספות, ובלבד שהתקיימו התנאים המנויים בסעיף קטן (ד) ושתקופת עיכוב הביצוע לפי סעיף קטן (ד) ולפי סעיף קטן זה לא תעלה על שישה חודשים במצטבר.

(ז) על אף האמור בסעיפים קטנים (ה) ו-(ו), רשאי בית המשפט בנסיבות חריגות ויוצאות דופן ומטעמים מיוחדים שיירשמו, לעכב ביצוע צו, כאמור בסעיף קטן זה, לתקופה אחת נוספת שלא תעלה על שישה חודשים.

(ח) בית המשפט רשאי להתנות עיכוב ביצוע כאמור בסעיף זה בתנאים שיבטיחו את קיומו של הצו נושא הבקשה, ובכלל זה בהפקדת ערובה או בחיוב המבקש בתשלום ההוצאות שנגרמו או ייגרמו בשל עיכוב ביצוע הצו האמור, וכן בתשלום האגרות ותשלומי החובה כאמור בסעיף 254, כולם או חלקם.

(ט) החלטת בית המשפט בבקשה לעיכוב ביצוע לפי סעיף זה דינה כדין החלטה אחרת של בית משפט והיא ניתנת לערעור לפני בית משפט שלערעור אם ניתנה לכך רשות מאת שופט של בית המשפט שלערעור.

סימן ט': חיוב בתשלום אגרות ותשלומי חובה אחרים

(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017
תשלומי חובה אחרים
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

254.י. (א) בית המשפט רשאי לצוות על מורשע בעבירות לפי סעיפים 243, 244 או 246 לשלם כל אגרה או תשלום חובה אחר, לרבות היטל השבחה, שהיה חייב בתשלום לפי חוק זה אילו היה ניתן היתר לבנייה או לשימוש שבשלהם הורשע, ככל שלא שילם אותם קודם לכן; תשלומי חובה כאמור, למעט אגרות, יחושבו בהתחשב בתקופה שבה לא נהרסה העבודה האסורה או שבה נעשה השימוש האסור.

(ב) הגיש מורשע בקשה למתן היתר לבנייה או לשימוש שבשלהם הורשע כאמור בסעיף קטן (א) ושילם את התשלומים שהוטלו עליו כאמור באותו סעיף קטן, לא יידרש לשלם שוב לגבי ההיתר נושא הבקשה שהגיש.

(ג) בית המשפט רשאי לבקש מיושב ראש מועצת שמאי המקרקעין שימנה שמאי מכריע מרשימת השמאים המכריעים לפי סעיף 202ג, שייתן את חוות דעתו בדבר שיעור היטל ההשבחה לעניין סעיף זה; הצדדים יישאו בעלויות שכר טרחתו של השמאי המכריע בחלקים שווים; על פעולתו ושכר טרחתו של שמאי מכריע לפי סעיף זה יחולו ההוראות החלות על פעולתו ושכר טרחתו של שמאי מכריע לפי סעיף 202ג, בשינויים המחויבים.

(ד) לא שילם מורשע את חלקו בשכר הטרחה של השמאי המכריע כאמור בסעיף קטן (ג), תשלם הרשות האוכפת את חלקו במקומו; שולם תשלום על ידי הרשות האוכפת כאמור, ייוסף התשלום לתשלומים שעל המורשע לשלם לפי סעיף זה.

(ה) סכום שהצטווה אד לשלם לפי סעיף זה ייגבה בדרך שגובים קנס שהוטל על ידי בית משפט.

(ו) שר האוצר רשאי להתקין תקנות לשם ביצועו של סעיף זה.

סימן י': רישום בפנקסי המקרקעין

(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

254.יא. (א) הוגש לבית המשפט כתב אישום בעבירה לפי סימן ו', שההרשעה בה עלולה לגרום אחריה מתן צו כאמור בסעיף 254ב, ירשום רשם המקרקעין, בפנקסי המקרקעין, הערה בדבר הגשת כתב האישום, אם ביקשה זאת הרשות האוכפת; חלפה העילה לרישום הערה כאמור, בין בשל כך שהנאשם זוכה, שכתב האישום בוטל או מסיבה אחרת, ימחק רשם המקרקעין את ההערה לפי בקשה שתגיש לו הרשות האוכפת מטעמה הוגש כתב האישום.

(ב) נתן בית המשפט צו לפי סעיף 239 או 254ב, יורה על רישום הערה בדבר מתן הצו האמור בפנקסי המקרקעין; הערה שנרשמה כאמור, תימחק על פי צו של בית משפט.

(ג) ניתן צו הריסה מינהלי לפי סעיף 221, ירשום רשם המקרקעין, בפנקסי המקרקעין, הערה בדבר מתן הצו, אם ביקשה זאת הרשות האוכפת; חלפה העילה לרישום הערה כאמור, בין בשל כך שהצו בוטל, שהצו בוצע או מסיבה אחרת, ימחק רשם המקרקעין את ההערה לפי בקשה שתגיש לו הרשות האוכפת מטעמה ניתן הצו.

(ד) נרשמה הערה לפי סעיף זה, תצרך הרשות האוכפת את העתק ההערה וכן את כתב האישום או את הצו שבשלו נרשמה, לתיק הבניין המתנהל בוועדה המקומית לגבי המקרקעין שעליהם נרשמה ההערה.

(ה) בקשה לרישום או למחיקה של הערות לפי סימן זה, למעט לפי סעיף קטן (ב), תוגש לפי טופס שיקבע שר המשפטים.

סימן י"א: רשות מקומית המוסמכת לאכיפה ונטילת סמכויות פיקוח ואכיפה

(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

254.יב. (א) שר האוצר רשאי, לבקשת רשות מרחבית, להסמיך אותה, בצו, לרשות מקומית מוסמכת לאכיפה בעלת סמכויות אכיפה לפי פרק זה; הוסמכה רשות מרחבית כאמור –

(1) יראו אותה, לעניין הוראות פרק זה, כוועדה מקומית לגבי תחומה הכלול במרחב התכנון של הוועדה המרחבית שאליה היא שייכת, ויראו, לעניין הוראות פרק זה, את התחום האמור כמרחב התכנון המקומי שלה;

(2) יהיו נתונים לה, לעניין מרחב התכנון המקומי שלה, כל התפקידים והסמכויות

הסמכת רשות מרחבית
לרשות מקומית
המוסמכת לאכיפה
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

הנתונים לפי פרק זה לוועדה המרחבית שאליה היא שייכת.

(ב) בצו כאמור בסעיף קטן (א) ייקבעו הוראות לעניין הליכים לפי פרק זה שהחלו בהם טרם כניסת הצו לתוקף, במרחב התכנון המקומי של הרשות המקומית המוסמכת לאכיפה.

(ג) לא יסמיך שר האוצר רשות מרחבית לרשות מקומית המוסמכת לאכיפה, אלא אם כן התקיימו כל אלה:

(1) ליושב ראש הוועדה המרחבית שהרשות המרחבית שייכת אליה ניתנה הזדמנות לטעון את טענותיו בדרך שהורה שר האוצר לפי סעיף 31א(ז);

(2) שר האוצר נוכח, לאחר שהוגשה לו המלצת הוועדה המייעצת, כי הרשות המרחבית יכולה לנהל באופן יעיל ומקצועי מערכת אכיפה לפי הוראות חוק זה וכי ניתן מענה הולם לעניין המשאבים הדרושים לרשות המרחבית לשם כך; לעניין סעיף זה, "הוועדה המייעצת" – ועדה המורכבת מנציג שר הפנים, מנציג היחידה הארצית לאכיפה שימנה מנהל היחידה, מנציג המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין שימנה מנהל המחלקה, ומנציג מינהל התכנון שימנה מנהל התכנון;

(3) שר האוצר נתן את דעתו בדבר חשד לעבירות שעניינן טוהר המידות בפעולות בעלי תפקידים ועובדים של הרשות המרחבית, לפי חוות דעת שקיבל מהיועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לכך.

(ד) צו כאמור בסעיף קטן (א) יינתן לתקופה שלא תעלה על שנתיים, ואולם ניתן לשוב ולתת צו כאמור בהתאם להוראות סעיף זה לתקופות נוספות שלא יעלו על חמש שנים כל אחת.

(ה) שר האוצר רשאי, בצו, לבטל הסמכה של רשות מרחבית לרשות מקומית המוסמכת לאכיפה, בהתקיים אחד מאלה:

(1) הרשות המקומית המוסמכת לאכיפה ביקשה זאת;

(2) הוא מצא שהרשות המקומית המוסמכת לאכיפה אינה מקיימת עוד את התנאים הנדרשים להסמכתה לפי סעיף זה, לאחר שהוגשה לו המלצת הוועדה המייעצת בעניין ולאחר שניתנה לראש הרשות המקומית המוסמכת לאכיפה הזדמנות לטעון את טענותיו בדרך שהורה שר האוצר לפי סעיף 31א(ז).

(ו) לא יבטל שר האוצר הסמכה של רשות מקומית המוסמכת לאכיפה, אלא לאחר שניתנה ליושב ראש הוועדה המרחבית שהרשות המקומית המוסמכת לאכיפה שייכת אליה ולשאר ראשי הרשויות המרחביות הנכללות בתחום אותה ועדה מרחבית, הזדמנות לטעון את טענותיהם בדרך שהורה שר האוצר לפי סעיף 31א(ז).

(ז) הורה שר האוצר על ביטול הסמכה כאמור בסעיף קטן (ה), רשאי הוא לקבוע בצו כאמור באותו סעיף קטן הוראות לעניין הליכים תלויים ועומדים שנקטה הרשות המקומית המוסמכת לאכיפה לפני ביטול הסמכתה.

(ח) הודעה על הסמכה של רשות מרחבית לרשות מקומית מוסמכת לאכיפה ועל ביטול הסמכה כאמור תפורסם ברשומות ובאתר האינטרנט של הוועדה המרחבית הנוגעת בדבר.

254ג. (א) מנהל היחידה הארצית לאכיפה או מנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין רשאי להורות כי לא ייפתח הליך אכיפה לפי פרק זה לגבי עניין מסוים על ידי ועדה מקומית או רשות מקומית המוסמכת לאכיפה, ואם החל הליך כאמור רשאי הוא להורות על הפסקתו והעברתו לידי גורם אחר שעליו יורה, המוסמך לנהל את אותו הליך לפי פרק זה.

(ב) מנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין רשאי להורות על העברת הטיפול בכתב אישום שהגיש תובע מטעם ועדה מקומית או מטעם רשות מקומית המוסמכת לאכיפה, לתובע אחר.

254ד. (א) מצאו מנהל היחידה הארצית לאכיפה ומנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין כי ועדה מקומית אינה ממלאת את התפקידים המוטלים עליה לפי פרק זה, בין בכל מרחב התכנון המקומי שלה ובין באזור מסוים בו, רשאים הם לפנות בכתב לוועדה המקומית ולדרוש ממנה למלא את התפקידים המוטלים עליה כאמור בתוך תקופה שנקבעה בדרישה, שאם לא כן יפעלו לנטילת סמכויותיה בהתאם להוראות סעיף קטן (ב).

(ב) לא קיימה הוועדה המקומית דרישה כאמור בסעיף קטן (א) בתוך התקופה שנקבעה לכך, רשאים מנהל היחידה הארצית לאכיפה ומנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין ליטול ממנה

העברת הטיפול
בהליך אכיפה מסוים
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

נטילת סמכויות אכיפה
מוועדה מקומית
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

את הסמכויות הנתונות לה לפי פרק זה, כולן או חלקן, בכל מרחב התכנון המקומי או באזור מסוים בו, לתקופה ובתנאים שיקבעו, ובכלל זה לעניין ביצוע פעולות אכיפה על ידי עובדי הוועדה המקומית.

- (ג) לא יחליטו מנהל היחידה הארצית לאכיפה ומנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין ליטול סמכות מוועדה מקומית כאמור בסעיף קטן (ב), אלא אם כן התקיימו כל אלה:
- (1) הוגשה להם המלצה של הוועדה המייעצת, לאחר שבחנה אם יש צורך בנטילת הסמכות והתייעצה בעניין עם מנהל חטיבת השמירה על הקרקע ברשות מקרקעי ישראל; לעניין סעיף זה, "הוועדה המייעצת" – ועדה המורכבת מנציג שר הפנים, מנציג מינהל התכנון שימנה מנהל מינהל התכנון, ומיושב ראש הוועדה המחוזית שבתחומה נמצאת הוועדה המקומית;
 - (2) ניתנה ליושב ראש הוועדה המקומית הזדמנות לטעון את טענותיו בשם הוועדה המקומית לפני הוועדה המייעצת, בדרך שהורה שר האוצר לפי סעיף 31א(ז);
 - (3) היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לכך אישר זאת.
- (ד) ניטלה סמכות מוועדה מקומית כאמור בסעיף קטן (ב), יחולו הוראות אלה:
- (1) הוועדה המקומית ובעלי תפקידים בה לא יפעילו סמכות מהסמכויות שניטלו ממנה כאמור, אלא באישור מראש בכתב של מנהל היחידה הארצית לאכיפה או מנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין; פעולה שנעשתה תוך הפעלת סמכות שניטלה בלי קבלת אישור מראש כאמור – בטלה;
 - (2) היחידה הארצית לאכיפה או המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין, לפי העניין, יהיו רשאיות להפעיל בעצמן את הסמכויות שניטלו מהוועדה המקומית לפי סימן זה, במקום הוועדה המקומית, ולגבות את ההוצאות מהוועדה המקומית; פעולות שיעשו על ידי היחידה הארצית לאכיפה או המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין לפי פסקה זו יראו אותן כאילו נעשו על ידי הוועדה המקומית;
 - (3) מנהל היחידה הארצית לאכיפה, מנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין או מי שהם הסמיכו לכך מקרב עובדי היחידה או המחלקה האמורות, יהיו רשאים לדרוש כל מידע או מסמך הדרושים להם לשם מילוי תפקידם –
 - (א) מהוועדה המקומית ומכל חבר, ממלא תפקיד, עובד או יועץ בה;
 - (ב) מרשות מקומית או מרשויות מרחביות שבתחום מרחב התכנון המקומי;
 - (ג) מגורם אחר שהמידע או המסמך נמצאים ברשותו ואשר בסמכות הגורמים המנויים בפסקאות משנה (א) ו-(ב) לדרוש אותם ממנו;
 - (4) מידע או מסמך שנדרשו כאמור בפסקה (3), יימסרו באופן ובמועד שנקבעו בדרישה;
 - (5) למנהל היחידה הארצית לאכיפה, למנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין ולמי שהם הסמיכו לכך מקרב עובדי היחידה או המחלקה האמורות, תהיה גישה לכל מאגר מידע של הוועדה המקומית, וכן לכל מאגר מידע שגורם אחר מחזיק בו, שלוועדה המקומית יש גישה אליו לפי דין או הסכם; לעניין זה, "מאגר מידע" – מאגר מידע הנדרש לשם ביצוע הוראות לפי חוק זה.
- (ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכותה של המדינה לבצע פעולות אכיפה לפי כל דין.

דיווח על פעולות אכיפה וסקר בנייה

254טו. (א) (1) יושבי הראש של הוועדות המקומיות, ראשי הרשויות המקומיות המוסמכות לאכיפה, מנהל רשות הטבע והגנים והעומד בראש כל גורם אחר שהוסמך לבצע פעולות פיקוח ואכיפה לפי חוק זה, יעבירו למנהל היחידה הארצית לאכיפה, מדי שלושה חודשים, דיווח על פעולות האכיפה לפי חוק זה שנקטו כל אחד מאותם גורמים, לפי העניין, ובכלל זה על עבודה אסורה ועל שימוש אסור שאותרו בתחום הנתון לפיקוחם; דיווח כאמור יכול שיתבצע באופן מקוון;

- (2) על אף האמור בפסקה (1), יושבי ראש ועדות מקומיות עצמאיות יעבירו דיווח כאמור באותה פסקה רק אחת לשישה חודשים;
- (3) מנהל היחידה הארצית לאכיפה יפרסם באתר האינטרנט של היחידה הארצית לאכיפה טופס דיווח אחיד והנחיות מפורטות לדיווח כאמור בסעיף קטן זה.
- (ב) שר האוצר ידווח לוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, מדי שנה, לא יאוחר מ-30 באפריל, על פעולות האכיפה שביצעה היחידה הארצית לאכיפה וכל אחד מהגורמים כאמור בסעיף קטן (א)(1) בשנה שקדמה למועד הדיווח.

254טז. (א) ועדה מקומית ורשות מקומית המוסמכת לאכיפה יבצעו בתחומן סקר עבירות בנייה בתוך 18 חודשים מיום תחילתו של חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 116), התשע"ז-2017,¹⁹ ויעדכנו את הסקר מדי חמש שנים; סקר ועדכון סקר שנערכו כאמור יוגשו למנהל היחידה הארצית לאכיפה ולמנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין.

(ב) סקר עבירות בנייה ייערך לפי הוראות שיפרסם מנהל היחידה הארצית לאכיפה באתר האינטרנט של היחידה ויכלול, בין השאר, ריכוז של העבירות המשמעותיות, בתחומי התכנון והבניה, כפי שהוגדרו באותן הוראות, שבוצעו בתחום כאמור בסעיף קטן (א).

(ג) לא ביצעה ועדה מקומית או רשות מקומית המוסמכת לאכיפה סקר עבירות בנייה או עדכון שלו לפי סעיף קטן (א), רשאי מנהל היחידה הארצית לאכיפה או מי שהוא הסמיך לכך, לבצע את הסקר או את העדכון כאמור ולהטיל על הוועדה המקומית או על הרשות המקומית המוסמכת לאכיפה, לפי העניין, לשאת בתשלום בסך כפל ההוצאות שהוצאו לעריכת הסקר או עדכונו.

(ד) בסעיף זה, "סקר עבירות בנייה" – סקר לעניין עבירות של ביצוע עבודה אסורה או שימוש אסור.

סימן י"ג: סדרי דין והוראות שונות

254יז. לשם ביצוע תפקידיהם לפי חוק זה, ובכלל זה עריכת ביקורת, יהיו נתונות למנהל היחידה הארצית לאכיפה, למנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין ולמי שהם הסמיכו לכך, הסמכויות הנתונות למנהל יחידת הבקרה כאמור בסעיף 31ג(ג).

254יח. רשות או כפת תיוצג בבית המשפט בהליך לפי פרק זה בידי תובע.

255. כל עוד לא נקבעו, בחוק זה או בתקנות לפי סעיף 268, סדרי דין להליכים לפי פרק זה, יידונו ההליכים האמורים בדרך ובמועדים שבהם נדונים הליכים פליליים מאותו סוג, בשינויים המחויבים.

פרק י"א: עתירות בעניני תכנון ובניה
(בוטל)

255א. (בוטל).

255ב. (בוטל).

255ג. (בוטל).

255ד. (בוטל).

255ה. (בוטל).

255ו. (בוטל).

סקר עבירות בנייה
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017
סמכות לדרוש מידע
או מסמכים
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

ניהול הליכים בידי
תובע
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

סדרי דין
(תיקון מס' 116)
תשע"ז-2017

(תיקון מס' 50)
תש"ס-2000

(תיקון מס' 50)
תש"ס-2000

(תיקון מס' 50)
תש"ס-2000

(תיקון מס' 50)
תש"ס-2000

(תיקון מס' 50)
תש"ס-2000

(תיקון מס' 50)
תש"ס-2000

(תיקון מס' 50)
תש"ס-2000

¹⁹ מועד הגשת הסקר הוא אפריל 2019